

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szobotica, KEDD 1923. augusztus 21.

225. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-ulica 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-ulica 1 (Lelbach-palota)

Szent István napján

a magyar nemzet megalapítójának egyházi ünnepén hadd emlékezzünk meg arról a nyilatkozatról, amelyik szokatlan hévvel, a bensőszerűség hangján Szent István nemzetiségi politikáját tüzte ki követendő példának. Oh, mi nem tudunk felejteni s számon tartjuk választások után is azokat az ígéreteket, amelyek a választás előtti hadjárat forró levegőjében születtek meg. Radonics János ur, a radikális párt érdemes és tekintélyes tagja, a szubotica-i kerület egyik magyarlakta községében nyilvánította ezt a politikai dogmáját, igaz, fehér asztal mellett, igaz, bankett közben, igaz, választások előtt, de bizonyára a képviselő ur tiltakozott volna a legméltóságosabb haraggal az ellen a feltevés ellen, mely kijelentéseinek szavahihetőségét, politikai állásfoglalásának megbízhatóságát nyilatkozata külső körülményeivel akarta volna kapcsolatba hozni. Becsületlen politikus nem beszélhet másként a kocsmában, mint a nemzetgyűlésen; akár szöszök van alatta, akár hordó, a szavak, gesztusok, hangsúlyok változhatnak, de ugyanazt a meggyőződést kell vallania. S miután a Szent István nemzetiségi politikáját helyeslő s irányelvül elfogadó képviselő becsületességében nem szabad kétkednünk, szabad legyen megkérnünk őt annak a szentnek ünnepén, a kinek tanításai előtt ezer év megszűnésében is meghajolt a képviselő ur, tartson beszámolót s számoljon be, mit tett annak érdekében, hogy a kormányzat nemzetiségi politikája Szent István politikájához simuljon?

Nem lehet azt mondani, hogy a politikai élet nem adott neki alkalmat a meggyőződés érvényesítésének érvényesítésére. Szent István azt tanította, hogy az egynyelvű nemzet gyöngye és esendő. Radonics Jovan képviselő ur, a szentistváni nemzetiségi politika meggyőződéses híve, miért nem emelt szót ama iskolai törvényjavaslat ellen, mely egynyelvűvé, tehát Radonics János példaképe szerint gyöngvévé és esendővé akarja tenni az SHS. királyságot. Pasicsról s a radikális kormányról aligha szabad elmondani azt, hogy Szent Istvántól tanultak nemzetiségi politikát; hogyan lehet ennek a nemzetiségi politikának támogatója Radonics János, aki pedig a szentistvántól tanult. Szent István németeket és cseheket telepített az országba s hatalmas földbirtokokat osztott szét köztük. A szentistváni nemzetiségi politika minimuma az lenne, hogy az akkor idegen német lovagok példájára a most állampolgár magyarok is jussanak földhöz. A

kormány törvénytervezete szerint a nem szlávokra nem terjed ki a földet osztó, csak a földet elvevő agrárreform. Ez a tervbevett törvényhozási intézkedés merőben ellenkezik a szentistváni tradíciókkal, amelyeknek követését Radonics János képviselő ur helyesnek és az állam legfőbb érdekében állónak itéli. Volt-e szava, lesz-e szava a képviselő urnak a törvénytervezettel szemben, mely a legnyilvánvalóbban ellenkezik Szent István nemzetiségi politikáját kisugárzó kormányintézkedésekkel.

Ha pedig az iskola és föld, a kultúra és élet legalapvetőbb kérdéseiben eltántorodunk az első magyar szent hagyományaitól, kérdezzük tisztelettel: mit helyeslő a képviselő ur Szent István nemzetiségi politikájából, s mit tart magára nézve kötelezőnek a politika helyesléséből?

Radonics János ur tagja annak a szűk körű bizottságnak, melyet a radikális párt a magyarság vezetőivel való tárgyalásra kiküldött. Minden informatív megbeszélés, érdemleges tárgyalás, elvi vita és gyakorlati megoldás keresése nél-

kül, ami ugyanis csak arra jó, hogy a tárgyalások medrét eltorlaszolja, ajánlunk egy megoldási módot, ami egyszerre véget vet vitának, elégtelenségnek, kívánságoknak és küzdelmeknek. Ez a megoldási mód a következő: harcolják ki a radikális párt képviselői mindannak az ígéretnek teljesítését, amit a választások előtt magyar választóknak tettek, amikor is bő szüretje volt a káprázatos ígéretnek.

Szent István napján a Szent Istvánt idéző képviselő urat megkérdezzük: elfogadja-e ezt a megoldási módot?

Az egész föderalista blokk csatlakozik Radics külföldi akciójához

A blokk a horvát nép önrendelkezési jogának érvényesítését követeli
A kormány elrendelte az Obznana alkalmazását a horvát blokk képviselőivel szemben

Radics István tárgyalt az angol külügyminiszterrel

Radics István külföldi utjának részletei és céljai most kezdenek kibontakozni teljes nyíltsággal. A horvát köztársasági parasztpárt vezetője, felhagyott az eddigi titkolózással, nyilván azért, mert vezérét biztonságban tudja Londonban. Ugy látszik, hogy a horvát blokk bizik Radics londoni útja sikerében, mert elérkezettnek látja az időt Beograddal szemben a nyílt harc felvételére és ezt a hackészséget a Radicspárti képviselők hétfőn tartott ülésükön nyíltan is hangoztatták, sőt az erre vonatkozó határozatot hivatalos kommuniké keretében nyilvánosságra hozták.

A horvátok a jelek szerint Radics londoni akciójának parlamentáris jellegét akarják adni. E célból tartották Zagrebben hétfőn a horvát képviselők plenáris ülésüket és határozatukat az egész horvát nép akaratának nyilvánították. A határozatot súlyosabbá teszi, hogy azt az ülésen jelenlevő muzulmán képviselők is elfogadták.

Beogradban érthető nyugalomsággal fogadják az újabb eseményeket, annál is inkább, mert londoni jelentések szerint

Radics már tárgyalásokat folytatott Lord Curzon angol külügyminiszterrel és Lloyd George volt miniszterelnökkel a megindítandó diplomáciai akció ügyében.

A horvát képviselők ülése

Hétfőn délután a Horvát Köztársasági Parasztpárt képviselőinek plénuma negyedik ülését tartotta Zagrebben, Kovacevics Dragutin képviselő elnökletével. Az ülés hosszú vita után, teljes egyöntetűséggel jóváhagyta azt a határozatot, amely még a Radics elnökletével tartott legutóbbi pártválasztmányi ülés hozott, amely szerint

a párt teljesen szükségtelennek és céltalannak tart minden további tárgyalást Beograddal, mert ezek a tárgyalások eddig minden esetben eredménytelenül végződtek. A párt elnökének, Radics Istvánnak külföldi útjával kapcsolat-

ban a képviselők plénuma a következő határozatot hozta:

A horvát nemzeti képviselői különleges meghatalmazásokkal látja el elnökét, Radics István képviselőt. A meghatalmazások diplomáciai akció keresztülvitelére is vonatkoznak, amelyeknek az a céljuk, hogy béke, pacifista uton

teljes mértékben elismertessék a horvát nemzet önrendelkezési jogát

egyrészt a nemzetközi szerződésekben, másrészt a békeszerződésekben megállapított határokon belül, oly módon, amint az az 1923 március 18-iki választások alkalmával a horvát nép egyöntetű akaratából megnyilatkozást nyert.

A klerikálisok és muzulmánok is hozzájárulnak a diplomáciai akcióhoz

A horvát köztársasági párt főbizottságának hétfői ülésén jelen volt három muzulmán képviselő is, akik pártjuk nevében is elfogadták minden határozatot. Még a hét folyamán különben a klerikális párt, a Spahópárt és a horvát köztársasági parasztpárt közös értekezletet fog tartani Zagrebben, amelyen beszámolnak Radics külföldi tárgyalásainak eddigi eredményéről és olyan értelmi határozatot fognak hozni, amely szerint közös külföldi diplomáciai akciót indítanak meg.

Radics londoni tárgyalásai

Londonból már hivatalos jelentés érkezett Beogradba arról, hogy Radics István augusztus 17-én odaérkezett. Radics azonnal érintkezésbe lépett az angol vezető körökkel és tárgyalásokat folytatott Lloyd George volt miniszterelnökkel, valamint Lord Curzon külügyminiszterrel és más politikusokkal. Ezek a tárgyalások inkább informatív jellegűek voltak, azonban megállapítható, hogy ezeket az informatív tárgyalásokat, abban az esetben, ha a helyzet úgy alakulna, aktív diplomáciai lépések is követhetnek

az angol kormány részéről.

Az Obznana-törvényt alkalmazták Radicsékkal szemben

Mint Beogradból jelentik, dr. Csímics zagrebi királyi helytartó hétfőn délelőtti utasítást kapott a belügyminiszterrel, hogy

a horvát köztársasági parasztpárt vezéreivel szemben szerezzen érvényt az állam védelméről szóló törvénynek.

A hír még nem nyert megerősítést, de Beogradban hivatalosan nem is cáfolják.

Az obznana-rendelet alkalmazásáról szóló rendelkezés hírére a késő éjszakai órákban Zagreből megerősítik. Hír szerint a horvát köztársasági parasztpárt vezetői kijelentették, hogy mindenre elkeszültek és készek Beograddal szemben a legélesebb harcot felvenni.

A Bácsmegyei Napló zagrebi munkatársának ezzel kapcsolatban a blokk vezetősége részéről a következőket jelentették ki:

A horvát köztársasági parasztpárt kötelekében azokat a híreket, melyek arról szólnak, hogy a párt vezetői és képviselőivel szemben a kormány a legszigorúbb intézkedésekkel akar fellépni és ellenük az Obznana-törvényt kívánja alkalmazni, — a legnagyobb nyugalommal fogadják. Eppen ilyen nyugalommal evszi a párt tudomásul, hogy Radics István külföldi tanácskozásaiért a kormány a párt vezetőségét is felelőssé fogja tenni, mert a párt megvan arról győződve, hogy Radics a külföldön nem fog olyant tenni, ami a horvát nép érdekeivel ellenkezőnek.

A horvát köztársasági parasztpárt változatlanul a régi ragaszkodással áll Radics mögött, akinek minden lépéséről értesülése van.

A hétfői ülésen egyébként hangsúlyozták, hogy Radics külföldre való utazása a párt vezetőségével és felelős tényezőivel egyetértésben, azoknak tudtával történt és ezeknek titokbantartása tisztán azt jelözte, hogy Radics minden akadály nélkül Londonba juthasson.

Gazdasági kiállítás Stari-Bečejen

A tenyészállat kiállítás és a löverseny nyertesei

A stari-bečejei gazdasági kiállítás — mint ottani tudósítónk jelenti — vasárnap folyt le impozáns keretek között. A kiállítást és az azzal kapcsolatos löversenyt a vármegyei Gazdasági Egyesület támogatásával a stari-bečejei Gazdakör rendezte és ez alkalommal Stari-bečejei gazdasági tanácsa adta annak, hogy a bečejei gazdáknak milyen érdemeik vannak a fajállatok tenyésztése körül.

A kiállítást dr. Bugarszki Kosta a vármegyei Gazdasági Egyesület elnöke nyitotta meg, elismerését fejezve ki a kiállítás nagyszerű megrendezéséről, amelyben főérdeme dr. Balassa Pál gazdaköri elnöknek, Schwandner Andor titkárnak, Tóth Elek igazgatónak és Bain Savo községi birónak van, valamint Zsótér Andor és Gerber Nándor földbirtokosoknak, akik a kiállítás rendezőségét mindenben támogatták.

A kiállítás iránt vármegyeszerte nagy volt az érdeklődés. A kiállítást és versenyt több ezer látogató tekintette meg. A lókiállítás 16 díjat adott ki a következőknek: Tóth Elek kisgazda a három első díjat nyerte, továbbá Zsótér Andor, Horváth János Csongorádi, Balassa János, Sági Ferenc, Leibach Gyula, dr. Vojnics József, Boskovics Dusan, Berkes István és Schaffer Gyula. — Szarvasmarhák után első díjat, illetve aranyoklevelet kaptak: Gerber Nándor, Tripoluki Antal, Bálizs József. Ezüstoklevelet nyert: Rohonczy Gedeon, dr. Nagy Sándor, Balassa Sándor, ifj. Berkes Mihály, Gortva Károly és Bálizs Illés.

A délelőtti állatkiállítás után a nagyszámú közönség Zsótér Andor tanácsára ment ki, hol mintegy 5000 ember jelenlétében folyt le a löverseny, amelynek céljaira Zsótér Andor nagybirtokos mintegy 400 lánca területet adott át a verseny pályára megépítésére. aminek munkája Pálfi Dezső főmérnök

érdeme. A verseny eredményei: 1. Megnyitó verseny. I. díj Leibach Gyula. 2. Mezőgazdák verseny. I. díj Gortva János, II. Horváth Gergely, III. Grnity Jevren. 3. Amatőr-verseny. I. Leibach Gyula. 4. Kettős fogatú verseny. I. Onody Ferenc, II. Gortva János, III.

Horváth Balázs Ferenc. 5. Egyes fogatú verseny. Győztes Gertner Nándor.

A verseny után este a Mikula-féle vendéglőben 150 terítékes bankett volt, mely alkalommal dr. Balassa Pál elnök szép szavak kíséretében kiosztotta a nyerteseknek a díjakat.

Amíg egy kérés eljut a teljesítésig

A kivitel előmozdítása elméletben és gyakorlatban

Májusban a vajdasági gabonakereskedők küldöttsége járt a suboticei vasúti igazgatóságnál — a szokott panasszal. Arról panaszkodott, hogy a vagonhiány s főleg a vagonkiutalások mai rendszere miatt dögvészre jut az export.

Azóta a kormány gazdaságpolitikai programjának sarkkövévé tette az export fejlesztését. Hitelt adnak az exportőröknek s bankot alapítanak amely a gabona- és szilva-főleg értékesítését lebonyolítja. Azt lehetne tehát hinni, hogy azokon a visszasságokon is segítenek, amelyek hozzá nem értés, rosszakarat, vagy kényelemszeretettől lehetetlenné teszik, hogy a kereskedő külföldre exportáljon.

Ezzel szemben a viszonyok ma még rosszabbak, mint eddig voltak. Az állomások a külföldre szóló szállítmányok részére még nehezebben adnak vagon, mint belföldre, pedig a belföldre irányított vagonok kiutalása sem történik tulságosan gyorsan. Az állomásfőnökök olyasmit mondanak, hogy külföldre speciális vagonok kellene. A legtöbb állomás nincs tisztában azzal, hogy milyen vagon mehet külföldre, 8—10 nap, s két hét is eltelik, amíg a megrendelt vagon megjön s azután is mindenféle kifogással huzzák a szállítást.

Nincs vagonhiány, ellenben ügyes állomásfőnökökben nagy a hiányosság. Ahol hozzáértő állomásfőnök van, ott mindig akad vagon. Ellenben akad olyan állomásfőnök, aki a cég viszonyait, megbízhatóságát is ki akarja puhatolni, mielőtt a vagon

rendelést továbbítja. Olyan is akad, aki nem továbbít vagonrendelést, mert az igazgatóságnál ugyanis sok el nem intézett rendelés van. A legtöbb állomásfőnök fél felvenni a külföldre szóló árut s bár erre semmi rendelet nincs, szállítási engedély és valutabiztosítás igazolását kéri, amivel öt-hat nappal tolódik ki a szállítás.

A suboticei vasútdirekciónál járt küldöttségnek csupa szakszerű kérelme volt.

Kérték, hogy addig, amíg a vagon el nem indul, megváltoztatható legyen a cím és a rendeltetési állomás. Ebből a vasútnak semmi kára nincs, ellenben az a kereskedő, aki soká várt vagonra s közben elállt a szállítástól, vagy más állomárról szállított, felhasználhatja a vagon. Legalább a külföldi szállításoknál lehetne ezt a könnyítést megtenni.

A vasut eltiltotta a rinfusaberenkezés rászögezését a vagon oldalára, viszont nem gondoskodott más helyes módjáról a megerősítésnek. Ennek következménye az óriási hiányok, manco-reklamációk s az, hogy szaparadnak a fuvarlevélfelülvizsgáló irodák s a vasut elleni hiánylati perek.

A külföld sok esetben azzal vádol bennünket, hogy már a feladásnál hamisan mérnek.

Nagyon sok állomás *hidmászja még ma sincs kijavítva* és hitelesítve, holott a hatóság a kereskedők mázsájának a hitelesítését szigorúan ellenőrzi. Így esik meg, hogy bizonyos állomásokról állandóan nagy

hiányok vannak, holott másokról alig hiányzik.

Az igazgatóság az állomások által naponta beadott vagonrendelési kérelmeket fokozatosan intézi el és az egyes elosztó állomásoknál azután intézkedik a vagon kiállítására. Ennek ellenére egyes állomások állandóan sok vagonot kapnak, mások napokig nem kapnak vagonokat.

Rendelik el, hogyha a rendelt vagon megérkezik, az állomás közzölje ezt a rakodó féllal. Nem lehet kívánni, hogy a rakodó fél a sokszor távolfekvő állomásra naponta kétszer kinézzen és idejét ezzel töltsse s azzal, hogy a vagonért imádkozik. A vagon megérkezését nem jelentik a félnek, nem tudja, hogy megjött, mire megtudja, már elveszítette a 200 dinár biztosítékot és a vasut hiába kezelte a vagon.

Az elosztó állomások nem eléggé vizsgálják meg a kiosztás előtt a vagonokat és utóbbi időben nagyon sok átrakás vált szükségessé utközben, amivel nagy súlyhiány jár. Most is vannak még vagonok, amelyek tetejére a háború alatt kéménylyukakat vágtak, a kéménylyuk még mint valami sötét háborus emlék, ma is meg van és eső idején az áru átázik miatta.

El kellene rendelni, hogy egy-egy félnek bármely állomáson joga legyen három vagonra is rendelést eszközölni. Ma csak egy vagon rendelhet, ami kevés és az fizetlek így nem bonyolíthatók le.

Van ugyan rá rendellet, hogy ha a vagon nem érkezik meg arra a napra, amelyre rendelték, a rendelést vissza lehessen vonni s a fél ez esetben visszakapja a biztosítékot a legtöbb állomás azonban erről nem akar tudni.

Ha már nem engedik meg a rendeltetési állomás megváltoztatását, legalább azt engednék meg, hogyha a rendelés napjára a vagon nem jött meg és a fél a rendelést továbbra is fentartja, joga legyen a rendeltetési címet megváltoztatni és ne kelljen e miatt újabb vagonot rendelni.

Tiltsa meg az igazgatóság az ál-

Jóbarátok

Írta: Cholnoky László

Csak ők gondolták magukról, hogy jóbarátjai egymásnak, voltaképpen azonban oly távol voltak egymástól és olyan kietlen magányban éltek, mint a magas hegyormok, amelyek csak a messzeségben hazudják a szomszédságot.

Minden kedden és csütörtökön este összejöttek a belvárosi vendéglő — de hogy vendéglő, csak kocsmá — belső szobájában, nyavalyogva szopogatták a kadarkát és a sört és beszéltek. Folyton beszéltek, pedig talán nem is hallgattak egymásra. Az egyik nyolevankétféves volt, ez néha mintha már áthajlott volna a hülyeségbe és ilyenkor a zöldesfehér szakállával piszmogott; a másik hetvenes volt és hápogva beszélt, mert süket volt, mint az ágyu, bár még sohasem értesültem róla, hogy a süketek miért hasonlítják éppen az ágyuhoz? — a harmadik még csak hatvan múlt pár évvel, ennek a haja zombék-szerű csomócskákban fityegett alá a fejéről, az arcán pedig mérges pattanások tűzvörös domblánca húzódtott a füle tövétől a bajuszáig, amit a nikotin-csok tömörre ragasztott. Ez nem beszélte annyit, mint a másik kettő, néha percekig is mozdulatlanul meredt maga elé, azután megsimogatta a homlokát és sóhajtott, mert öreg szívét valóság-gal tépte, marcangolta a reménytelen szerelem, ami néha elpihent, mintha elutazt volna a kegyetlen tréfát, de az alkohol hullámain mindig visszaringott és átszorította áldozatának a torkát. Az öreg ilyenkor Verára gondolt, a szállásadónőjének elvált menyecske-leányára, akinek egyszer öltözés közben véletlenül meglátta a hófehér mellét, ormalm hosszukás, kemény, halványrózsaszínű csucsockal. Azóta nem volt

nyugta, leselkedett néha órák hosszan keresztül is, de többé hiába, a gyötrelmeit, hüvös, erős kezével néha megsimogatta az állát, azután nevetve elpördült tőle. Az öreg már megpróbálta nem egyszer, hogy majd csak úgy magában elintézni valahogyan ezt az emészto szerelmet, de azzal sem ment semmire, hanem erősen bizott benne, hogy abban az esetben, ha az asszony barátságos lenne hozzá, úgy lenne minden, mint lett volna hosszú husz évvel korábban. Amikor a tavasz kinyílt és a levegőben az orgonakéval együtt ott lebegett az elhervadt ijuság illata is, az öreg gyakran sirdogált titokban reggelente, amikor felébredt szerelmes álmaiból, a torkán keserű nyál folydogált alá, remegő, boldog vággyal hívogatta a halált, hogy majd a virágos sirdomb alatt feltalálhassa mindazt az édes romantikát, amit a szerelmesek a halálhoz fűznek, de nyomban azután reszketve félt tőle, mert akkor nem láthatná többé a Verát, sohasem láthatná meg a hamvas mellét, így pedig hátha.... hátha még egyszer?....

A süket így beszélt az öccséről, akitől lakott:

— Hát persze!... Aki öreg, aki már elvénuült, azt már csak egye meg a fene, az már csak haljon meg!... Ha látnátok: a szeme is kidülled néha a dühött ordítóztól és olyankor úgy néz rám, mintha valami undok férget látna. Hát tehetek én arról, hogy néha a fülem eldugul?... Mások úgy hallok, mint akármely más. De egyszer-e egyszer, nagyritkán, valami mintha pattanna a fülemben és olyankor nem megy... hiába, nem megy!... Különbem is én már vagy husz éve mintha nem is élnek, én sohasem vagyok én, hanem mindig valaki más, valamely idegen!... Ha it vagyok, már haza kellene sietnem, ha ott-hon vagyok, mintha idegen helyen jár-

nék, ha alszom, már fel kellene kelnem, mert ez meg amaz jött közbe, ha erre vagy arra gondolok, már nyomban másra kell gondolnom, mert különben az öcsém vagy a sógorom rámkiabál... hát igaz is, hogy legjobb lenne már bebujni a föld alá!

A legidősebb egykedvűen legyintett, hogy neki ugyan beszélhet akármely, amit akar, ha ő eszik, azzal a papírost, amiben az ennielót elhozta hazulról, összegyűrve és eldobva azt mondta:

— Nekem nem a hasam az istenem, azt tudja mindenki, hanem ez a sajt, ez jó volt! Szeretem a sajtot. És az édes-séget is. Nem különös ez? Pedig így van! És szeretem a húsfelet is, ha jó puhára meg van főve vagy ha jó zsíros. Azt sem bánom, ha szinte csepeg a zsirtól. Nem én! Attól kap új erőre a magamfajta öregember! És szeretem a tészta is, főleg a főttet. No, nem mondom, megeszem a sültet is, de a főtt jobb! Ezt én már kikapasztaltam!... Hija bizony!... És a leves is fontos, nagyon fontos!

Lesöpörte a morzsát az asztalról, azután rekedten, nyálasan köhögni kezdett vénemberes köhécseléssel.

A kocsmáros akkor ment el mellettük és gyűlölködő pillantást vetett rájuk. Undorodott a három öregből, mert mindig háromszor is utánaolvasták a pénzt, amit visszaadott nekik, meg mert apró kis tengerszemet köptek a padlóra. A felesége már többször biztatta, hogy szekerizza ki őket, de ő csak dohogott és csak hagyta őket, mert ideges, torzsalkodó természetű volt és szüksége volt valakire, akit őszintén gyűlölhett. Ezt ő maga sem tudta, csak az ösztöne vitte rá, hogy türje őket, — de hiszen számtalan életsors intézkedik el ilyen titkos, homályos érzések alapján. És a három öreg számára rettenetes lett volna, ha új helyet, új

sarkot kellett volna keresniök.

— Gyönyörű idő van ma! — mondta a pattanásos arcú, — ilyenkor volna jó meghalni!... Az ember szép lassan megszokná a hideget!... De mikor valakit csikorgó januárban dugnak be a föld alá, az bizonyos kellemetlen lehet! Nevetett, azt akarta mutatni, hogy vidám, pedig szomorú volt. Ma egy pohárkával többet ivott, mint szokott. Verára gondolt és az életét adta volna érte, ha letérdehlhetet volna előtte és megcsókolhatta volna a piros szattyán-papucsát.

A másik kettő gyűlölködve nézett rá. Ezt a harmadikat nem szerették, mert gyakran beszélt a halálról és nem egyszer nekik maguknak is ré kellett bölintani, hogy bizony mindnyájunknak el kell menni. Mert a forma kedvéért beszéltek néha maguk is az elmulásról, de az valami egészen más volt. Egészen más az, ha az ember valamit önszántából cselekszik, meg ha valamit meg kell cselekednie.

— Vizontlátásra csütörtökön! — mondták, boldogan rázva egymás kezét, amikor elváltak és azután melegen, mosolyogva gondoltak a barátság szépségeire.

A legidősebb lassan, tétován indult az utjára, utközben a hentesek kirakatait nézegetve, a középső a füleit próbálgatta: egyszer az egyiket fogta be, másszor a másikat, hogy hallja-e az ucca zaját, — a legfiatalabb pedig hazament és odaállt nyomban a kulcslyukhoz. És ma nagyon szerencséje volt: Vera éppen akkor vette fel a hálóköntösét, de előbb megigazította a haját és akkor hónaaljának lágy pihéi aranyosan csilantak meg a lámpafényben. Amikor aztán vége lett a tündéri látványnak, az öreg letérdelt a földre és remegve ölelgette az ajtófélfát.

lomásoknak külföldi utirány önhatalmu előírását és a fuvarlevélre való rávezetését. Csak a jugoszláv határállomás előírása álljon jogukban.

Ezek mind olyan kérelmek, hol csak kis jóakarattal kell. A vasutnak egy fillériébe ezen intézkedések nem kerülnek és a szállító felek ügyét nagyon megkönnyíti és sok panaszt, bajt, veszteséget és pert megelőz s az export fellendítésének talán éppen annyit használ, mint a sok jóindulatu tanácskozás és nyilatkozat.

A novisadi gimnázium magyar párhuzamos osztályai

Novisad eddig a szerb Athén volt, ezután a szerb Manchester lesz, — mondotta alig egy héttel ezelőtt Kojics kereskedelmi miniszter. Athénben nem voltak ugyan a nemzetiségi kisebbségek részére iskolák — nyilván azért, mert nemzetiségi kisebbségek sem voltak, — azonban mindenki ott is azt tanulhatta, amit akart s Manchesterben sem az orjuna tagjaitól függ, hogy járhatnak-e a gyerekek az iskolába... Novisadra tehát más meghatározást kellene kitalálni. Nem Athén és nem Manchester ez a város, sőt még a régi Ujvidék-Novisad sem.

Novisadon tudvalevőleg akkor, a mikor még hivatalosan Ujvidéknek hívták, volt szerb gimnázium, s voltak egyéb szerb kulturális intézmények s senki nem látta kárát annak, hogy az, kinek szerb volt az anyanyelve, s más nyelven talán nem is tudott tökéletesen, ebben a szerb gimnáziumban tanulta meg azokat az ismereteket, amelyekre a középiskola oktat. Magyar középiskola, illetve a gimnáziumnak magyar osztályai azonban nincsenek Novisadon, s most tíz nappal a tanév hivatalos megnyitása előtt szülők, tanárok nem tudják, hogy megnyílnak-e ezek az osztályok.

A gimnázium magyar tagozatának felállítása érdekében ötven novisadi szülő intézett kérvényt a közoktatásiügyi minisztériumhoz. A kérvény aláírói mind »vegyelemezett« magyarok voltak, olyanok, akiket a legpróbicsevicsébb vegyelemzés is magyaroknak talált. Ez az ötven szülő azt kérte, hogy mert ők magyarok s a gyermekeik sem értenek más szót, csak az árva magyar nyelvet, engedjék meg, hogy gyermekeiket magyar nyelven taníttathassák.

A kérvényt a novisadi állami főgimnázium igazgatósága ad acta tette, el nem intézte, a minisztériumhoz fel nem terjesztette, amivel kétségtelenül kellemetlen helyzet elől szabadtotta meg önmagát. Kijelentette ugyanis Danilovics Vasa igazgató, hogy az esetben sem nyitja meg a magyar osztályokat, ha a miniszter ezt elrendeli. Azzal azonban, hogy a kérvényt nem juttatta a minisztériumhoz, elkerülte, hogy közte és a miniszter között esetleg ellentétek merüljenek fel.

Ötven érdekelt szülő írta alá a magyar osztályok megnyitása érdekében a kérvényt, de ötszáz gyermek és szülő várja annak sorsát s a kérvény azzal nincs elintézve, ha Danilovics igazgató asztalán van.

Az érdekelt szülők kétségbeesve hallották, hogy akkor, amikor az állami polgári fiúiskolában nyolc üres terem van félrapontként, — arra hivatkoznak, hogy a szerbül nem tudó magyar gyerekek nem tanulhatnak, mert nincs tanterem s arra gondolnak, hogy a magyarság egyetlen szerve, a Magyar Párt utján kéri a magyar iskola felállítását. A Magyar Párt végrehajtó bizottsága legutóbbi ülésén határozatot is hozott, hogy küldöttei útján mint a magyarság kívánságát terjeszti a kormány elé a novisadi magyar osztályok megnyitását. Az idő azonban gyorsan mulik, nem tudjuk, hogy az öt magyar, aki tarsolyában a magyarság sok panaszát és kevés kívánságát viszi, oda jut-e Beogradba mostanában s a novisadi szülőket bántja a gond és gyöttri a kétség, hogy me-

gint egy elveszett esztendővel kell megüzetni gyermekeiknek azt, hogy magyaroknak születtek s még eddig nem tudtak annyira megtanulni szerbül, hogy a szerb nyelvű oktatást megérthessék.

Merényletet készítettek elő az új német kancellár ellen

A merényletet a rendőrség megghusította

A német jobboldali sajtó kíméletlen izgatása, amelynek eddig Erzberger és Rathenau élete esett áldozatul, ismét akcióra bírta azokat a titkos szervezeteket, amelyek törrel és bombával szokták elintézni a nekik nem tetsző politikusokat.

Mint Berlinből jelentik, Stresemann birodalmi kancellár palotájának kertjében két gyanús fiatal emberre bukkantak, akik a palota egyik erkélyén át Stresemann dolgozószobájába akartak jutni.

Az őrség igazolásra szólította fel őket, mire futásnak eredtek és a falon át elmenekültek. A menekülőkre az őrség rájött de nem találta el őket.

A vizsgálat megállapította, hogy a merénylők a palota-kert falán át jutottak az erkélyre, ahol az elmenekült fiatal emberek három kéziránatot hagytak vissza.

Az egyik berlini lap szerint nem merényletről van szó, hanem politikai okmányokat akartak csak eljopni Stresemann szobájából.

Chamberlain az angol kormány ellen

Az antant sorsa egy cérnaszálon függ

Londonból jelentik: Chamberlain, a konzervatív párt egyik vezető tagja beszédet mondott Londonban az angol kormány külpolitikájáról. Beszédében — amelyet konzervatív körökben nagy feltűnést keltett — kijelentette, hogy a franciák Ruhr-akcióját végzetes hibának tartja ugyan, azonban megmarad azon nézete mellett, hogy Németországot szigorú pénzügyi ellenőrzés alá kell venni. Ennek keretében — mondotta — Németország fölös devizakészletét le kell foglalni. Szükségesnek tartja, hogy Németország fizetőképességét nemzetközi döntőbírósság állapítsa meg.

Beszéde további folyamán Cham-

berlain élesen bírálta a szövetségesek jóvátételi politikáját. *Európa békét fejlődése* — mondotta — *Anglia és Franciaország barátságán alapul.* Az angol kormány tehetetlennek mutatkozott a döntő pillanatokban és lekészte mindig az eseményeket. *Az antant élete vékony cérnaszálon függ és ha az aktuális kérdéseket észszerűtlenül kezelik, a cérnaszál könnyen elszakadhat és a tizenkét évi munka eredménye könnyen veszendőbe mehet.* Az angol kormánynak sürgős kötelessége, hogy a béke érdekében cselekedjék, de jól kell vigyáznia, hogy el ne hamarkodja a lépést és ne veszélyeztesse Európá békéjét.

Szerbia és Montenegró kétharmad részében a radikálisok győztek a községi választásokon

A demokraták 354 községben kaptak többséget

A Szerbiában és Montenegróban lefolyt községi választások eredményéről hétfő estig már a községek legnagyobb részéből beérkeztek a kormányhoz a jelentések. A 2241 községből 1790 eredmény ismeretes, 51 községben különböző akadályok és szabálytalanságok miatt a választásokat két héttel elhalasztották, 398 községből pedig a hírszolgálat nehézségei miatt a hírek még nem érkeztek meg Beogradba.

Amint az eddigi jelentésekből megállapítható — és amint az előjelekből előrelátható volt — a községek kétharmad részében a radikális párt szerezte meg a vezetést. Az eddigi számszerű eredmények a következők:

A radikálisok 1302 községben, a demokraták 354 községben, a földművespárt 62 községben, a polgári blokk 50 községben, a dzsemiet 12 községben, a köztársasági párt 5 községben és a kommunisták 5 községben szereztek többséget.

Vucics belügyminiszter a hétfő délutáni minisztertanácson számolt be ezekről az eredményekről és kijelentette, hogy a községi választások nyugodtan folytak le, kivéve Kosovska-Mitrovicát, ahol véres utcai összefütközésre került a sor, amelynek ügyében szigorú vizsgálat indult meg.

Montenegróban a demokraták győztek

Montenegrói jelentések szerint az ottani községi választásokon az Or-

szágok foglalkoztak. Ezenkívül a kormány elhatározta, hogy a wiesbadeni jóvátételi kirendeltség létszámát csökkenteni fogja, mert ott fölösleges számban vannak tisztviselők, továbbá elhatározta a kormány, hogy a Jadranska Strazsát, amely a jugoszláv adriai kereskedelmi hajózást van hivatva fellendíteni, szubvencióval fogja támogatni. Végül arról tárgyalt a minisztertanács, hogy Devics újságírónak, a Reuters-iroda beogradri levelezőjének koncessziót adjon a kormány egy Bakar és Fiume-közötti drótkötélpálya létesítésére, amit azonban a kormány több tagja ellenez.

Pasics és Nincsiacs párisi utazása

Beogradba érkezett jelentés szerint Pasics miniszterelnök és Nincsiacs külügyminiszter hétfőn Evienne les Bains-ből Párisba utaztak, hogy ott a német jóvátételi szállítások beszüntetése ügyében tárgyaljanak a jóvátételi bizottsággal. Az utazás összefüggésben van a fiumel kérdéssel is, mert az olaszoknak azt az ajánlatát, hogy Fiumét a paritásos bizottság egy éven át közösen kormányozza, Pasics miniszterelnök még előbb a francia kormány elé akarja terjeszteni, mielőtt a kormány az ajánlatot végleg elfogadná.

Általános sztrájk Görögországban

Kihirdették az ostromállapotot

Athénből jelentik: Hétfőn reggel a munkásszervezetek az egész ország területére elrendelték az általános sztrájkot. A sztrájkhoz a vasutasok és más állami alkalmazottak is csatlakoztak. A vasuti forgalom az ország legnagyobb részén megállt. A sztrájknak hír szerint politikai okai vannak.

A kormány a sztrájk miatt az egész ország területére kihirdette az ostromállapotot.

A görög kormány hír szerint erőlyes intézkedésekre készül a sztrájk letörése végett.

Meghalt

Walsin-Esterházy a Dreyfus-pör koronatanuja

Londonból jelentik: Most halt meg Londonban a Dreyfus-pör egyik főalakja, Walsin-Esterházy, aki akkor menekült Londonba, amikor a nagy pörben kiderültek hamisításai.

Mint emlékeztetés, évtizedekkel ezelőtt folyt le Párisban Dreyfus Alfréd vezérkari kapitány ellen az a hazaárulási per, amelyben azzal vádolták, hogy a német hadvezetőségnek pénzért fontos katonai titkokat árult el. Dreyfus védekezése nem vezetett eredményre, a bíróság beigazolta, hogy a bordero-ban felsorolt iratokat Dreyfus valóban eladta a németeknek. Az írászakértők is felismerték a borderon Dreyfus kézírását.

A Dreyfus család kinyomozta, hogy a hamisításokat Walsin Esterházy őrnagy követte el. A hamisítást le is leplezték, az ügy világszenzációvá nőtt fel, de mindez Dreyfuson nem segített: lefokozásra és az Ördögzigetre való deportálásra ítélték. A lefokozást bántó külfölségek között végre is hajtották s az Ördögzigetre szállították, ahol négy éven át raboskodott.

Közben Zola és Clemenceau léptek fel védőivé s bebizonyították, hogy hamis bizonyítékok alapján ítélték el Dreyfust s a hamisításban Walsin-Esterházy őrnagy a főbűnös. Dreyfus pörét újra tárgyalták s fölmentették a sokat szenvedett kapitányt. Walsin-Esterházy még a perújítás előtt Londonba menekült, hol nagy nyomorba jutott. Szenvedéseitől most 70 éves korában váltotta meg a halál.

A minisztertanács ülése

Beogradból jelentik: A kormány hétfőn délután 4 órától 9 óráig minisztertanácsot tartott, amelyen csaknem kizárólag a szerbiai és montenegrói községi választásokkal

Letartóztattak egy államrendőrségi detektivet hamis tanulás kísérlete miatt

Friedmannékszerész ellen a vámhivatal megszüntette az eljárást

A suboticei állami titkosrendőrség főnöke ellen emelt zsarolási vád összeomlása és a vesztegetéssel vádolt Friedmann Dezső ékszerész szabadrábra helyezése után a nagy felháborítást keltő ügynek újabb szenzációja van: az állami titkosrendőrség főnöke vasárnap újból letartóztatta Pizsulica Vojislav 23 éves detektivet, mert úgy őt, mint dr. Kellert Benő ügyvédet, Friedmann Dezső védőjét egy újabb vesztegetési kísérlettel akarta vezetni.

Az áruló detektív

A múlt hét szombatián, augusztus 11-ikén, a Nemzeti Szállóban lejátszódtott vesztegetési jelenet alkalmával, amikor Friedmann Dezső ékszerész az utolsó 38.000 dináros részletet Lungulov Radivoj titkosrendőrségi főnöknek lefizette, — mint annak idején megirtuk, — a titkosrendőrség főnöke két detektivet rejtett el a szálloda szobájában, kettőt pedig a szálloda kapuja elé állított. Ez utóbbiak közül az egyik, — Pizsulica Vojislav, — a szobában lefolyt tárgyalás alatt elment Friedmann lakására és figyelmeztette Friedmannékat, hogy az esetleges bűnjelket rejtse el, mert főnöke csak szívesen megy bele a vesztegetésbe és lakásukon házkutatást fog elrendelni.

A detektív ténykedéséről másnap tudomást szerzett Lungulov titkosrendőrségi főnök és Pizsulicát még vasárnap letartóztatta. Egnapos letartóztatása után a detektív főnök azonnal el akarta bocsátani Pizsulicát, azonban ez megtörténéséhez kért és a többi detektívek is bocsánatot kértek »pillanatnyilag megtévedt« társuk számára. Lungulov a kérésekre feltételeken meghagyta állásában Pizsulicát, — aki csak négy napig volt a titkosrendőrség szolgálatában, amikor tettét elkövette.

Pizsulica újabb megvesztegetési meséje

A megtévedt detektív azonban néhány nappal később újabb komplikációkat idézett elő és egy újabb vesztegetés fantasztikus meséjével állt elő főnöke előtt, nyilván azért, hogy ennek bizalmát újból megnyerje.

Obradovics belügyminiszteri titkárnak Lungulov ellen folytatott vizsgálata alkalmával Pizsulica bizalmasan közölte a titkosrendőrség főnökével, hogy Friedmanné és dr. Kellert Benő ügyvéd Friedmann védője őt — Pizsulicát kilencven ezer dinárral meg akarta vesztegetni, hogy hamis vallomást tegyen Lungulov ellen.

Pizsulica szerint dr. Kellert és Friedmannékat azt kívánták tőle, hogy Obradovics miniszteri kiküldött és az ügyészség előtt vallja azt, hogy Lungulov Radivoj titkosrendőrségi főnök valóban el akarta fogadni a százötven ezer dinárt és ennek fejében el akarta tussolni a Friedmann elleni eljárást. A százötven ezer dinárt meg akarta osztani Pizsulicával, mert ő is tudott Friedmann ügyéről és így akarta Lungulov a detektív hallgatását megvásárolni, Lungulov, — a detektívtől állítólag kívánta vallomás szerint, — csak akkor tett jelentést fölöttes hatóságának, amikor megtudta, hogy Friedmanné zsarolás miatt fel akarja jelenteni.

E vallomásért, — mint Pizsulica mondotta, — dr. Kellert és Friedmannékat kilencven ezer dinárt adta fel neki, amelyből huszezer dinárt vallomása előtt, huszezeret vallomása után, ötvenezret pedig Friedmann szabadrábrahelyezése után kellett

volna megkapnia.

Pizsulica tanulásra jelentkezik

Ugyanakkor, amikor Pizsulica mindezeket főnökének előadta, a detektív elment dr. Kellert Benő irodájába és felajánlotta neki, hogy vallomást fog tenni Lungulov detektív főnök ellen. Kellert dr. azonban nem fogadta el Pizsulica ajánlatát, hanem kiutasította irodájából.

A vesztegetési ügy vizsgálata alkalmával Pizsulica újabb csínyje kudarcot vallott és kiderült, hogy a kilencven ezer dináros vesztegetés meséjéből egy szó sem igaz. Emiatt Lungulov titkosrendőrségi főnök Pizsulicát vasárnap újból letartóztatta és hétfőn adta az ügyészségnek.

Tolvajból — detektív

Pizsulica előéletének megvizsgálása után utólag kiderült, hogy az állami titkosrendőrség detektívje azelőtt Beogradban több csalást és lopást követett el. Emiatt börtönben is ült, Beogradból örök időkre ki volt tiltva és Cetinjet jelölték ki tartózkodási helyéül, amely várost nem lett volna szabad soha elhagynia. Azt még nem lehetett megállapítani, miképpen sikerült Pizsulicának ezt a rendőri intézkedést kijátszania és

A magyar fajvédők és liberálisok közös frontja

Ellenzéki koalíció a Bethlen-kormány ellen

Budapestről jelentik: A magyar nemzetgyűlés liberális ellenzéke Gömbös Gyulának és társainak a kormánypártból való kiválásával az elé a dilemma elé került, hogy támogatassa-e Gömböst kormánybuktató akciójában, vagy pedig izolálja magát teljesen az ellenzékbe lépett fajvédő csoporttól? A fajvédők első parlamenti csatája — a részvényügy — alkalmával az egyesült liberális-szociáldemokrata ellenzék meglehetősen passzívan viselkedett, éppen azért, mert egyelőre nem alakult ki egységes felfogás az ellenzék soraiban arra nézve, hogy lehetséges-e és ésszerű-e saját szempontjukból Gömböst támogatni Bethlen ellen? Az ellenzék egyrésze — függetlenségi és a parlamenten kívül álló köztársasági pártiak — ugyilátszik hajlandók Gömbös Gyulát akár a miniszterelnöki székbe is besegíteni megfelelő garanciák és engedmények fejében; a szociáldemokraták azt vallják, hogy teljesen mindegy Gömbös, vagy Bethlen, és nem hajlandók a miniszterelnököt a fajvédő-vezér ellenében támogatásban részesíteni; a demokrata-csoport pedig — nevezetesen Vázsonyi Vilmos — arra az álláspontra helyezkedik, hogy Gömbös Gyulával szemben még Bethlen Istvánt is segíteni kell. Vázsonyi, Rassy Károlyal folytatott magánbeszélgetésében, kijelentette, hogy ő nem hajlandó Gömbös kedvéért segítő kezét nyújtani Bethlen megbuktatásához, nem akar újabb Britannia-korszakot és nem akar megint Svájcha emigrálni.

A demokrata-vezér álláspontjával szemben azok véleményét, akik nem tartják helyesnek a fajvédőket magukra-hagyni ellenzéki harcukban, a magyar politikai élet egyik ismert szereplője a következőkben fejtette ki, legalább annyit maliciával Vázsonyi ellen, mint amennyivel Vázsonyi támadná a »Gömbös-liberálisok«-at.

Kormányképes ellenzék

— Akik amellet kardoskodnak, —

milyen módon tudott alkalmazást nyerni az állami titkosrendőrségnél.

A vámhivatal megszüntette az eljárást Friedmann ellen

A Friedmann Dezső ékszerész ellen megindított eljárás tekintetében is jelentős fordulat állott be, amennyiben a suboticei vámhivatal Friedmann ellen az eljárást bizonyítékok hiányában beszüntette. A vámtörvény értelmében ugyanis csempészet miatt csak akkor lehet eljárni, ha a gyanúsítottat tettenérték, vagy az beismerte az ellene emelt vádat. Ellenben az esetben nem lehetett közvetlen bizonyítékokkal beigazolni, hogy Friedmann valóban ki akarta-e csempészni a vásárolt aranyakat és valutákat az ország területéről. Ilyen körülmények közt pedig a vámhivatal a törvények szerint nem járhatott el a gyanúsítottal szemben.

Most a pénzügyminisztérium előtt folyik eljárás Friedmann Dezső ellen tiltott valutakereskedés miatt, továbbá a törvényszéknél vesztegetés miatt.

Mint értesülünk, Friedmann Dezső ügyvédje, dr. Kellert Benő az állami titkos rendőrség főnöke ellen zsarolás miatt az ügyészségen tett feljelentését módosította, a feljelentés egyes részleteit nem tartja fenn, mert a detektív főnök ellen emelt súlyosabb vádak már a fegyelmi vizsgálat alkalmával alopaltalanoknak bizonyultak.

igy hangzik a nyilatkozat, hogy Gömbös Gyula csoportját ki kell közösíteni az ellenzék soraiból, elfelejtik, hogy éppen ők azok, akik szoros fegyverbarátságot tartanak fenn és immár évek során együtt folytatnak ellenzéki harcot a kormány ellen Friedrich Istvánnal. Nehéz megérteni, hogy finnyásági szempontból mi különbséget lehet találni Friedrich és Gömbös között. Eltekintve attól, hogy Friedrich legitimista, Gömbös pedig antilegitimista, — tehát a liberális ellenzék többségének felfogásától ebben a kérdésben Friedrich áll távol — bajos lenne olyan szempontokat felfedezni, amelyek indokolnák, hogy miért Friedrichet és miért nem Gömbössel? Mindkettő a kommunizmust követő ellenforradalmi reakció tipikus képviselője, egyik 1919, a másik egy híján 1920, Friedrich semmivel sem liberálisabb, vagy demokratikusabb, mint Gömbös. Különbség csak egy van közöttük: Gömbös kormányképes ellenzék — a magyar alkotmány másik tényezőjével fennálló személyes nexusainál fogva — Friedrich pedig, csakugy, mint az egész liberális ellenzék, nem az. Gömbös kormányképessége annyiból érdekl a liberális ellenzék, hogy ő képes a kormányt felülről megbuktatni. Parlamentáris eszközökkel nem lehet eltávolítani helyéről a Bethlen-kormányt, — erre rájöhett már az ellenzék — mert a szolgabírók parlamentje, nem annyira bíról, mint szolgai mentalitással rendületlenül leszavaz minden kormánybuktató javaslatot. A mai kormánytól csak úgy lehet megszabadulni, ha a kormányzó elejt Bethlent: és ez csak Gömbös kedvéért történhetik meg.

A Fajpári rt. részvényei

— Szentimentális szempontok nélkül látszhatnak szerepet a politikában s az a kérdés, hogy szabad-e Gömbössel szövetkezni a liberális ellenzéknek a kormány megbuktatására, tulajdonképpen fel sem merülhetett volna. Természetes, hogy szabad, de az is természetes, hogy a mindig érzelmi szempontokhoz igazodó magyar ellenzéki politika nyomában felvetette mégis ezt a »problémát«. Vázsonyi Vilmos az, aki nem hajlandó résztvenni a fajvédők kormány-ellenes

akcióiban és nem kíván spekulálni az Első Magyar Fajpári Részvénytársaság akcióiban. Nem tartozik ide, hogy ennek a magatartásának elsősorban az a magyarázata, hogy Vázsonyi hajlandó volt legutóbb más részvényekben spekulálni s ezzel cleve lehetetlenné tette, hogy a fajvédők első rohamában, a részvény-ügyben, Vázsonyi Vilmos is résztvegyen a töle megszokott purifikátori lendülettel és katói szigorral, s nem tartozik ide az sem, hogy Vázsonyi, mint kijelentette, akármilyen nézetet, vagy véleményt is nyilvánítson Gömbös, nyomban az ellenzék álláspontjára helyezkedne, pusztán azért, mert neki egyetlen gondolata sem lehet közös a fajvédők vezérével. Nem tudom, hogy Vázsonyi ötnök vallja-e a kétszer-kettőt, amiért Gömbös szerint négy, de az bizonyos, hogy ezuttal azért nem akar kormányt buktatni, mert Gömbös akar. S ez már súlyos hiba: az olyan ellenzék, amely csak a szardínia-behozatal kérdésében opponál a kormánynak, de ha annak megbuktatásáról van szó, és nem aprólékos reszort-kérdésekről, akkor mellél: ez nem ellenzék.

Szardínia-ellenzékiesség

— Vázsonyi Vilmos szardínia-ellenzékiessége abban a kijelentésében kulminál, hogy ő megnézi, ha kormányt akar buktatni, ki jön a megbuktatott helyére. Ha Vázsonyi kormányt akar buktatni, — és nemcsak a feltételes jelzőt ha árulja el, hogy nagyon kétséges: akar-e — akkor először azt kellene megnéznie, ki az, akit meg akar buktatni? Gömbös semmiesetre sem ideálja a liberális, demokratikus ellenzéknek és Vázsonyinak sem, de ennek az ellenzéknek Bethlen sem ideálja. Vázsonyinak azonban, ugyilátszik, igen. Vannak nem százpercentes, hanem csak kilencvenhatszázalékos, denaturált ideálok is! Ha más-ként lenne, akkor Vázsonyi relative sem láthatná rózsásnak a mai viszonyokat és nem tarthatná Gömbös kormányrajutását veszedelmesebbnek Bethlen István uralmánál. Ma divatos a »minél rosszabb, annál jobb!« elve és ennek jegyében küzdenek vállalva a német kommunisták a szélső jobboldaliakkal, a magyar liberális ellenzék azonban sohasem hangoztatta ezt a jelszót, mert tudja, hogy vannak olyan radikális operációk, amelyek sikerülnek éppen, csak a beteg belehal. Szélsőségek akkor járják le magukat a legbiztosabban, ha hitatalomra kerülnek, azonban ha rosszabb lehetne egy fajvédő-kormányzat a jelenleginél, az ellenzéknek küzdenie kellene Gömbös kormányrajutása ellen. De — lehet rosszabb? Az ellenzék túlnyomó többségének az a véleménye, hogy nem. Bethlen liberális máz alatt Gömbös politikáját folytatta és folytatja. Bethlen sohasem jelentette ki, hogy híve lenne a numerus claususnak, de mindig leszavaztatta az eltörlésre vonatkozó ellenzéki javaslatokat. Ezt Gömbös is tudja lejsztozni, de kormányrajutása érdekében talán még garanciákat is hajlandó lenne adni a szobanforgó törvény enyhítésére. A különböző bombamerényletek tettesei ellen egy Gömbös-kormány is be tudná szüntetni a nyomozást, de talán nem is lenne szükség merényletekre, ha ők lennének birtokon belül. Bizonyos, hogy Prónagy rendőrfőkapitánysága nem Inditáná lelkesebb dologra a liberális sziveket, de vagy arra az alapra helyezkedem, hogy »betyárból lesz a legjobb pandur« vagy becsukom a betyárt, csak éppen nem türök meg államcsinált betyárokat, mint a Bethlen-kormány teszi. Speciálisan Prónagy okvetlenül becsukná Gömbös — lovagias ügyük óta halálos ellenségek, — de valószínű az is, hogy többi exponátan teletöltött fegyvertársától is igyekezne megszabadulni. És ha nem? Hát nem töltene be a slófold garnitúra más tagjai is, ma, magas méltóságok? Csinalhat Gömbös különböző párt-diktatúrát, elkobozhatja jobban a szabadságjogokat, berendezheti-e reakciósabb elvek szerint a közigazgatást, mint a mai kormány? Vagy Bethlen földreformja az, amit Gömbös Gyula nem tud utánacsinalni? És — ami a legfontosabb — Vázsonyi salvus conduc-

tusát Gömbösnek is első dolga lenne biztosítani. Bár: ha egy emigránsal, Vázsonyival, több lenne, lényegesen rosszabbá válna a helyzet a mostanival, amikor kevesebb van ezzel az egy emigránsal?

Gömbös-kormányt?

— Gömbös kormányrajutása, amely damokles-kardként lóg Bethlen István feje fölött, nem tenné rosszabbá a helyzetet, de — *nem tenné jobbá sem*. Egyáltalán nem bizonyos, hogy a Gömbös-kormány csakugyan hajlandó lenne példánul a köztársasági államforma bevezetésére, azonban ez egyelőre nem is fontos. Az ellenzéknek csak azt kell tudomásulvenni, hogy *teljesen mindegy: Gömbös-e vagy Bethlen, s ehhez képes: kell viselkednie*. Gömböstől — akár csak tolerálásban megmenni kívánul támogatásért — lehet engedményeket kapni, esetleg jelentős engedményeket is, hisz Gömbös mögött nem állana egy szélső jobboldali ellenzék, amely megakadályozza az engedelmesség politikáját. De kaphat jelentős engedményeket az ellenzék — Bethlentől is. Azonban csak akkor, ha Bethlen tudja, hogy amennyiben nem ad engedményeket, akkor kész az ellenzék Gömbös támogatására is. A szardínia-ellenzék támogatása, amire engedmények nélkül is számítani lehet, nem éri meg mégcsak a numerus clausus enyhítését sem.

CIRKUSZ

Pihenek a tengerparton

Nagyon sokat dolgoztam az idén. Azt mondta az orvosom:

— Magának pihenésre van szüksége. Menjén le a tengerpartra.

Az ember nem szívesen ellenkezik az orvosával. Lejöttem a tengerpartra. Pihenni. Első napon, hajnalban kopogtak az ajtómon.

— Én vagyok — mondta egy kellemetlen bariton. Ettől nem lettem okosabb. Kinyitottam az ajtót. Egyik jóbarátomat ismertem meg.

— Megőrültél? Reggel hatkor be és ki azt? — kérdeztem.

— Először nem örültem meg, másodszor még nincs hat óra, csak háromnegyed öt. Kelj fel.

— Miért?
— Gyönyörködni a tengerben és a napkelésben. Ne lustálkodj! Nem vagy odahaza.

Ezt mindjárt gondoltam, mert odahaza kilenc órákor szoktam felkelni. Akár felkelt a nap, akár nem. Mégse mertem ellenkezni. A barátom már három hete itt van, tudja az itteni szokásokat. Félórán gyönyörködünk a természet szépségeiben, miközben majd leragadt a szemem az álomosságtól. Aztán három óra hosszat evezünk. A fáradságtól félholtan fogyasztottam el a reggelimet.

— Na most gyereünk fürödni — mondták a nagyságák, akik mindannyian igéző fürdőkosztümben jelentek meg a reggelinél. Velük mentem. A vízben uszás volt és labdázás. Egy órákor evickéltem a szárazra. Ekkor fáradság voltam, mint Sulliván, aki tudvalevőleg a La Manche csatornát uszta át. Ebéd közben nagyszerűen aludtam az egyes fogások között, de a harmadik fogás után felköltött egy ismerősöm.

— Készüljön, kirándulásra megyünk a közeli hegyekre.

— De kérem én aludni szeretnék, pihenni. Az orvos...

— Ugyan, csak nem fogja ezt a szép délutánt átadni. Jót fog tenni az idegének egy kis hegymászás. A hölgyek feltétlenül számítanak magára.

Ebbe belenyugodtam. Miután megmásztuk a helyi érdekű Montblancot, levánszorogtam a tengerpartra. Szép alkonyat volt. Ültem egy padon. De nagyon megfogóztam, hogy le ne essek róla. Arra jött a nagyságos asszony.

— Elviszem magát egy kis sétára.

És így cselekedett. Kilenc órára érkezünk vissza. Részemről csak vánszorogtam. Ekkor vacsoráztunk. Vacso-

ránál nemcsak a fogások között, de evés közben is aludtam. Alig vártam, hogy ágyba lehessek. A hotel halljában elfogott egy társaság.

— Mi az még nem vagy szmokingban?

— Kérlek alássan én hálóingben szeretnék már lenni.

— Csak előssz a bába!

Általános megvetés áradt felém. Rövid vitatkozás után rám adták a szmokingot. Négy óráig táncoltam, akkor megszőktem. A ruhatárban elfogott az imádott nő.

— Most elmegyünk bárkázni — mondta. Isteni a tenger és a napfélléte.

Hiába mondtam, hogy én már mind a kettőt láttam ma. Elcipelte. Aztán reggeli és... megint előlről. Mert jól esik ha az ember egész évi munka után egy kicsit pihenhet a tengerparton.

(Abbazia augusztus havában.)

(Stella)

Leégett egy erdélyi falu

Száz épület lett a tűz martaléka

Kolozsvárról jelentik: A Kolozs megye északi határán fekvő *Almásnyires* község óriási tűzvésznek esett áldozatul. A hirtelen támadt tűzvész, amely a falu szeszfőzőtelepén ütött ki, a nagy szélvihar pár óra leforgása alatt széthordta a községben. A lakosság és a helybéli tűzoltóság — Bánffyhadjáról érkezett katonaság segítségével — hiába kísérte meg a tűz lokalizálását. Éjszaka ugyszólván az egész falu elpusztult. Körülbelül száz épület esett a lángok martalékául, közöttük tizennyolc nagyobb lakóház. Rengeteg marha és ló veszett oda, az évi termés csaknem egészen elpusztult, megszámlálhatatlan eke, cséplőgép és mezőgazdasági felszerelés hamvadt el. A kár meghaladja a húszmillió lelt.

A község lakosságát, amely koldussorsra jutott, a hatóságok intézkedésére szükségakásokban helyezték el. A megye lakosságának körében széleskörű mozgalom indult meg a tüzkárosultak felsegítésére. Valószínű, hogy a kormány is nagyobb összeggel fog hozzájárulni a szerencsétlen almásnyiresiek kártalanításához.

Befejeződött a novisadi sakkverseny

Csirics, Kramer, Furlani egyenlő pontszámot értek el

Hétfőn folyt le Novisadon a két hét óta tartó országos sakkverseny utolsó fordulója, amelynek befejezése után hétfőn este sor került a díjaknak a győztesek közt való szétosztására is. Az utolsó napon meglehetősen idegessé vált észlelhető a versenyzők közt és ennek tulajdonítható, hogy a játszmák közül több eldöntetlenül végződött s a vezetők közül ketten vereséget szenvedtek.

A hétfői utolsó forduló eredménye a következő:

Markovics—Tenner remis, Todorovics—Tamindzsics remis, Singer—Rozsics remis. Poljanec győz Csirics ellen, Kramer—Furlani ellen, Sztupán—Gribusin ellen, Farey—Cerjak ellen és Payer—Magyarevics ellen.

A verseny végső eredménye: Csirics—Kramer, Furlani 11, Fayer, Sztupán 10 és fél, Singer 10, Poljanec 9, Rozsics 8 és fél, Cerjak 8, Tenner 7 és fél, Markovics, Todorovics 5 és fél, Payer 5, Tamindzsics 2 és fél, Gyilusin 1 pont.

A zsüri — a szokástól eltérően — az első díjat nem osztotta meg az egyenlő pontokat elért versenyzők között, hanem azon az alapon, hogy Csirics a másik két 11 ponttal győző versenyző, Kramer és Furlani elleni játszmákat megnyerte, egyedül Csiricsnek adta ki az első díjat és Kramernek a második, Furlaninak pedig a harmadik díjat ítélte. Ily módon a zsüri a következőképpen változtatta meg a verseny realis eredményét:

1. Csirics (Ljubljana) 1500 dinár jutalmat kapott; 2. Kramer (Maribor) 1000

dinár; 3. Furlani (Ljubljana) 750 dinár; 4. Fayer (Möbol) 500 dinár; 5. Sztupán (Maribor) 300 dinár, 6. Singer (Zagreb) 300 dinár; 7. Poljanec (Podnyasisko) 300 dinár.

A jutalmakat Stefanovics Zsarko, Novisád város polgármestere ünnepi bankett keretében hétfőn este nyújtotta át a győzteseknek.

Nagy károkat okozott a jég a felsőbácskai szőlőkben

A szombatról vasárnapra virradó éjjel pusztító orkán néhol katasztrófális hatása volt. Felsőbácska nagy részén a vihar óriási jégesőt hozott és a jég — ahol csak elvonult — *tönkrevverte az idel szőlőtermést és úgy a gyümölcsfákban, mint a tengeriben, répában és konyhakerti veteményekben is jelentékeny károkat okozott.*

Mint Királyhalomról jelentik, a jégverés az ottani szőlőket teljesen tönkretette. A kárt alig lehet pénzértékben kifejezni, mert nemcsak az idei jónak ígérkező termés ment tönkre, hanem a jégverés éreztetni fogja a hatását a szőlőtőkén még a jövő és azt követő évek termésén is. A szőlő-vesszők ugyszólván teljesen csupaszok, mert a tojás nagyságú jégdarabok mindent levertek.

A gyümölcsfákról is leverte a jég a gyümölcsöt és elpusztította a répa és tengeri termést is. A kétségbeesett királyhalmi gazdák a nagy elemi csapás miatt *adójuk elengedéseért fogják folyamodni és államsegélyt kérnek.*

Hasonló jelentések érkeznek Ludasról, Martonosról, Topoláról és a Felsőbácska legtöbb községéből, úgy, hogy a kárt, amit a jégverés okozott, rendkívül jelentékenynek kell tartani.

Zsebmetszés miatt

letartóztatott főispáni titkár

A Bácsmegeyi Napló bajai levelezőjéről

Kinos szenzáció tartja izgalomban Baja város publikumát. Az államrendőrség bűnügyi osztálya letartóztatta a bajai előkelő társaság egyik tagját, egy volt főispáni titkárt *zsebtolvajlás gyanúja miatt*. Az esetnek az ad különösebb érdekességet, hogy az ügy szereplői csaknem mind volt *sombori tisztviselők*.

Augusztus 11-én éjjel a Preymayer Pál-féle vendéglőben nagyobb társaság ült együtt a makaó-asztalnál. A nyertesek, Vukov Béla vármegyei aljegyző és Tomcsányi Aladár vármegyei irodáigazgató voltak, akik éjfélkor felkeltek a kártyaasztaltól és eltávoztak. A társasággal együtt volt Kokas József árszéki fogalmazó és Karsay Elemér irodatiszt. A kártyakompania másik része: Meskó Ottó nagytrafikos, Bizony József mérnök és Csepely József gyógyszerész is rövidesen hazamentek.

Vukovék társasága betért még utközben a Központi kávéházba, ahol csatlakozott a társasághoz Egy Károly városi aljegyző, volt főispáni titkár. A társaság inni és mulatni kezdett. Zárórakor Vukov aljegyző már berugott. Két ur alánlkozott, hogy hazakíséri: Tomcsányi Aladár és Egy Károly.

Másnap korán reggel Vukov Béla aljegyző megjelent az államrendőrségen és feljelentést tett, hogy valaki az éjjel ellopta tőle a tárcáját, amelyben *másfél millió korona* volt. A rendőrség megindította a nyomozást. Kihallgatta a társaság tagjait, akik igazolták, hogy Vukovnál tányleg nagyon sok pénz volt. Kihallgatta a vendéglősöket, főpincéret, cigányokat, de minden eredmény nélkül. Ekkor a rendőrség Egy Károly aljegyzőt kezdte megfigyelteni.

A rendőrség intézkedett, hogy minden pénzt, amivel Egy Károly fizetett azokon a helyeken, ahova járni szokott, tegyenek félre és adjanak át a rendőrségnek.

Azt is megállapította a rendőrség, hogy Egy nagyban kártyázott s Kokas József elnyert tőle 400,000 koronát, a mit Egy kifizetett. Erre a rendőrség pénteken délelőtt súlyos gyanuokok alapján Egy Károlyt előállította és előzetes őrizetbe vette. Este hét órákor azonban újból szabadlábra helyezte, mert pozitíve nem tudták a lopást rábizonyítani.

Egy Károly a nála talált pénz eredetéről azt vallotta, hogy nagyobb összegű szokolt kapott s azt beváltotta zügforgalomban.

A rendőrség egyelőre szabadlábra helyezte, de tovább folyik ellene a vizsgálat.

Egy Károly a múlt év május elején, az országos választások előtt került Bajára, mint Krudy városi főispán titkára s csakhamar kedvelt tagja lett a bajai társaságnak. Most persze a gyanu kezdte s azt is elmondják róla, hogy két ízben tetten érték, amint hamisan kártyázott s egyéb bűnökkel is megvádolja a fáma.

Baját természetesen kinosan érintette Egy letartóztatása.

Elzárják a palicsi-utat

Megkezdik az utjavítási munkálatokat

A subotica városi tanács által, az utak javítására megrendelt kömanyag megérkezett és így az utjavítási munkálatok még ezen a héten megkezdődnek. A város saját kezelésében végzi az utjavítás egy részét, nagyobb részét azonban vállalkozóknak adja ki.

Elsősorban a Palicsi-utat követik újból és itt a munkálatok tartalommal elől. Csupán a Palicsi-utí lakók részére engedélyezik az utjavítás tartama alatt is az utnak használatát, mások azonban ezidő alatt csak a gázgyár felé való kerülő uton közelíthetik meg Palicsot. Tekintettel arra, hogy az utjavítási munkálatok két-három hónapot is igénybe vesznek, ez a rendelkezés a palicsi szezon alatt kényelmetlenséget jelent a Palicson lakókra nézve. A Palicsi-utal egyidejűleg kezdik meg a kórháztól kezdve a Zimonyi-utnak a javítását is.

A többi ut javítására e két fontosabb utvonal rendbehozása után kerül a sor. Hogy azonban valamennyi rossz állapotban lévő utnak javítása megvalósítható lesz-e, az még kérdéses, mert az előjelek szerint az utjavítás költségei nagyobbak lesznek, mint ahogy azt számbavették. Másrészt pedig még az előirányzott összegből is meg szeretné a városi tanács annyit takarítani, hogy ebből a városi színház épülete renoválható legyen. Tekintettel azonban az utjavítási munkálatok egyre növekvő költségeire, erre alig van kilátás.

Vérhas-járvány lépett fel Szuboticán

Nat tifusz-betog van a város területén

Subotica egészségügye sokkal kedvezőbb, mint nyáron általában szokott lenni. A városi tisztí főorvosi hivatal nyilatkozata szerint a Suboticát minden nyáron fenyegető járvány: a tifusz eddig elkerülte a várost. Emlékezetes még, hogy tavaly milyen nagy mértékben lépett föl Suboticán a tifusz-járvány és így igen örvendetes eredménynek mondható, hogy ezideig — pedig már a nyár derekán vagyunk — *mindössze hat tifusz-megbetegedést jelentettek be Suboticán*.

Hogy a járvány az idén nem terjedt el olyan mértékben, mint más években, abban már része van az új subotica bakteorológiai intézetnek is, amely fennállása óta már több fertőzés-gyanus kutató megvizsgált és a legtöbbnek a vízében talált legáltalában is para-tifusz bacillusokat. Ezeket a fertőzött kutakat a hatóság elzárta. Most folyik a többi kutnak

a megvizsgálása is, úgy, hogy remélik, hogy a tifusz legfőbb kórokozóját sikerülni fog szivós küzdelemmel legyűrni.

Subotica közegészségügye egyébként is kielégítő, csak a legutóbbi napokban lépett fel a városban a vérhas-járvány amely néhány nap alatt elég nagy méreteket öltött. A tiszti főorvosi hivatal ezért a közönség figyelmét ismételtén felhívja arra, hogy a nyers gyümölcsöt csakis megtisztítva fogyassza, a gyanus kutak vizéből ne igyék, mert csak így lehet hathatósan védekezni a vérhas-tifusz ellen.

HIREK

— **Pesics hadügyminiszter szeptemberben lemond.** Beogradból jelentik: Pesics hadügyminiszter biztos információk szerint a parlament szeptember 20-ikaj ülésén fogja bejelenteni lemondását. Utódjául politikai körökben Zecsevics tábornokot emlegetik.

— **Iskolát kényszerítnek Beogradban az adótitviselők részére.** Beogradból jelentik, hogy a beogradi fővámgazgatóság elhatározta, hogy szeptember 1-én Beogradban iskolát létesít az adóhivatalnokok részére. Az iskolát a jövőben minden adótitviselőnek el kell végeznie.

— **Angora — Törökország fővárosa.** Londonból jelentik: A »Westminster Gazette« angorai jelentése szerint a nemzetgyűlés alelnöke Ali Fuard basa kijelentette, hogy a kormány végleg úgy határozott, hogy Angora lesz Törökország fővárosa.

— **Nincs Jugoszlávia és Magyarország között kereskedelempolitikai tárgyalás.** Több budapesti lap azt írta, hogy Jugoszlávia és Magyarország között meghiusultak a kereskedelmi szerződés megkötését célzó tárgyalások. Most e hírre hivatalosan közlik, hogy ilyen tárgyalások a két állam között meg nem hiusultak, miután még eddig meg sem indultak.

— **A németpárt Zombolya elcsereje ellen.** Beogradból jelentik: Szombaton megjelent *Nesics Ljuba* külügyminiszter-helyettesnél dr. *Krafft* István képviselő, a német párt parlamenti klubjának elnöke, dr. *Ivkovics* Momcsillo képviselő kíséretében és tiltakozott az ellen, hogy Zombolyát más községek ellenében átadják Romániának. Dr. *Krafft* szerint Zombolya nemzetiségű lakóssága a S.H.S. királyság kötelékében kíván maradni. *Nesics Ljuba* államtitkár kijelentette, hogy a helyg-cseréről hírek tulzottak és e tekintetben csak *Pasics* miniszterelnök és *Nincics* külügyminiszter hazatérése után történik döntés.

— **Befejeződött a tengerész sztrájk.** Beogradból jelentik: A kereskedelmi tengerészek sztrájkja véget ért. A kormány teljesítette a tengerészeknek azt a követelését, amely a régebbi tengeri járatok visszaállítására vonatkozik, a bérkövetelés kérdésében amely szerint a tengerészek a felemelt munkabért a sztrájk megkezdését megelőző egy hónapra visszamenőleg kívánják, még folyamatban vannak a tárgyalások. Ezek szerint a Bakar—Split, Bakar—Gruzs, Bakar—Senj—Rab, Bakar—Senj—Pag és Bakar—Krk—Aleksandrovo közötti vonalakon újból megindul a hajóforgalom.

— **Rokkantsnap Suboticán.** Vasárnap tartották meg Suboticán a rokkantsnapot. Tánccsalogásokat rendeztek, a vendéglőkben, kávéházakban gyűjtöttek a rokkantak javára. Este a palicsi Vigadóban *Pietsch* Ferencné derék gárdája, a Müpartolók Köre a »Mária bátyja« című népszínművet adta elő telt ház mellett, a már megszokott nivóju jó előadásban.

— **A suboticei ipartestületi dalárda huszonöt éves jubileuma.** A subotica; ipartestületi dalárda vasárnap ünnepelte fennállásának huszonöt éves évfordulóját fényes keretek között. A jubileumi diszközgyűlés délelőtt tíz órakor kezdődött az ipartestület udvarán. A dalárda nevében *Kács* Dezső üdvözölte a megjelenteket. *Filoy* Jenő lelkes beszédében visszaillesztést vetett a dalárda alakulására és meleg szavakkal mesélt el huszonöt év hosszú, eseményekben és sikerekben gazdag történetét. A dalárdának ma már csak egy tagja él, aki résztvett a megalakuláson: *Milassin* József. Az ünnepi beszéd után a testületi dalárda *Klászik* karmester vezetésével »Mi volt nekem a szerelem?« és a *Munkásdalárda Kovács* Kornél karmester vezetésével mellett elénekelt a »Reszket a bokor« című Lányi-dalt. A zárószót *Vásztics* Péter és *Selcsics* Lajos mondotta szerb és magyar nyelven. Este a Bányai szálló éttermében kitünően sikerült hangversenyyel egybekötött társasvacsora volt.

— **Javul a viszony Németország és Oroszország között.** Berlinből jelentik: A birodalom elnöke vasárnap fogadta *Kresztinszkij* orosz nagykövetet, aki mint a szocialista szovjetkötársaságok szövetségének képviselője nyújtotta át megbízó levelét. A nagykövet annak a várakozásának adott beszédében kifejezést, hogy szélesebb körű működésében is ugyanazt a jóakaratu támogatást fogja megtalálni, amelyben két évi berlini tevékenysége alatt része volt. A birodalom elnöke válaszában azzal az óhajttal üdvözölte az új szövetséget, hogy az új államjogi forma előmozdítja majd Németország és Oroszország viszonyának kiépítését.

— **Ötvenmilliárdos márkarablás.** Essenből jelentik: Mint a *Westfälische Zeitung* jelenti, a birodalmi bank fiókjának tisztviselőitől a bankba menet ismeretlen tettesek 50 milliárd márkát vettek el.

— **Elsüllyedt angol tengeralattjáró.** Honkongból jelentik: Rendkívül heves forgószélvihar következtében az »L9« angol tengeralattjáró elsüllyedt. A vihar számos gőzhajót is tönkre tett.

— **A palicsi orvoskongresszus előkészítése.** A palicsi orvoskongresszus előkészítésén a rendező-bizottság serényen dolgozik. Az országos orvoskongresszus szeptember 16-án, 17-én és 18-án lesz Palicson, míg azt megelőzően 14-én és 15-ikén lesz Beogradban a szerbiai orvosoknak egy külön kongresszusa, amelyről a résztvevők azután együtt jönnek a suboticei országos kongresszusra.

— **Halálózás.** *Szilcs* József suboticei tanító vasárnap éjjel 51 éves korában meghalt. Az elhunyt tanítói és közéleti működésében köztisztletnek örvendett.

— **Gyógyintézet az alkoholisták részére Zagrebben.** Zagreből jelentik, hogy az ottani általános munkásszövetség magyarányu antialkoholista akciót indít és ennek keretében azzal a tervvel is foglalkoznak, hogy az alkoholisták részére gyógyintézetet állítanak fel.

— **„Ahogy a franciák leszerelnek“.** Berlinből jelentik: Német újságok »Ahogy a franciák leszerelnek« címmel közlik a párisi Journal híret, amely szerint Franciaországban kísérle'ek folynak új bombavelő repülőgépekkel, amelyeknek 600 löberejű motorjuk van, 700 kilogramm súlyu torpedót tudnak kiröptetni, 3360 kilogramm a súlyuk, a sebességük pedig 169.5 kilométer.

— **Emelik Magyarországon a gyógyszerárakat.** Budapestről jelentik: A népjóléti miniszter a gyógyszerárakban megállapított díjakra eddig engedélyezett kétszáz százalékos felár helyett szeptember 1-től kezdődően ötszáz százalék felár engedélyezett.

— **Munkára fogják a Vrangel-katonákat.** Bukarestből jelentik: A román munkügyi miniszteriumban szombaton értekezlet volt, amelyen elhatározták, hogy a fogarasi várban elhelyezett Vrangel-katonákat, akik most az államtól segélyben részesülnek, mezőgazdasági és ipari munkára küldik.

— **Razzia Novisadon.** Novisadról jelentik: A rendőrség vasárnap este 9 órakor az Artézi parkban razziát tartott. Este 9 órakor rendőrök vették körül a parkot és mindenkit igazoltattak. A razziánál tizenegy nő vettek őrizetbe.

— **Betiltották a pozsonyi bikaviadalokat.** Pozsonyól jelentik: A pozsonyi zsupán betiltotta a tervbevevett bikaviadalokat. A rendező a betiltás ellen a prágai belügyminiszteriumhoz felebbezett, de valószínűleg ez sem engedi meg a bikaviadalok megtartását. Pozsonyban ezzel szemben tovább is hirdetik a viadalokat és az építkezési munkálatokat már maudnem befejezték. Az impresszárió 130 munkanélkülit vett fel, akiket az arénában ellenőrző közegként akar alkalmazni. A zsupáni hivatal felett repülőgép jelent meg, amely röpcédulákat szórt le, hogy a betiltó végzést hatálytalanítsák.

— **Elitelték a Novisadon letartóztatott tizenegy nacionalistát.** Novisadról jelentik: A novisadi rendőrség hétfőn mondott ítéletet a *Sernao* és *Orjuna* szombati utcai harcának szereplői fölött. Ez alkalommal *csendháborítás* miatt *Kovacevics* Vojint, *Mesics* Jęftát, *Angyelic* Kosztát, *Gyurgyevics* Györgyét, *Ferencsek* Stevánt (*Sernao*), *Sokica* Brankot, *Szokics* Nikolát, *Vujanovics* Milánt (*Orjuna*) 14—14 napi, *Popovics* Tomát, *Veszelinovics* Isát (*Sernao*) és *Kosics* Nikolát (*Orjuna*) 8—8 napi elzárásra, továbbá *Novisadról* való 1—5 évig terjedő kiltításra ítélte. A nyomozás során kiderült, hogy az incidens *Ferencsek* István inszenálta. Megállapították, hogy ő lött be *Kosics* ablakán és ő sebesítette meg *Kosics* Jęnát. Emiatt a rendőrségi büntetés kiltítése után átadják az ügyésznek, ahol emberölés kísérlete miatt indítják meg ellene az eljárást.

— **Megállapították a szülésznők díjait.** Novisadról jelentik: Ismételtén merültek fel panaszok amiatt, hogy a szülésznők tulságosan magas díjakat követelnek. A tanács vizsgálatot indított a beérkezett panaszok ügyében és azokat jogosultaknak találta. A városi tanács most megállapította a szülésznők díjait.

— **A novisadi kiállítás tolvaja.** Novisadról jelentik: A rendőrség egy öt tagu tolvajbandát lelevezett le, amely rendszeresen lopkodta a kiállítókat. Az egyik kiállító, *Fischer* Vladimir észrevette, hogy *Albachari* Milán kiállítási kapus lábán az ő kollekciójából eltűnt selyemharisnyák vannak. Rögtön kérdőre vonta a kapust, aki nem tudott kielégítő választ adni. *Albachari* letartóztatták és az ő vallomása során kiderült, hogy rajta kívül még négyen *Nedics* Milán és *Katica*, *Maitics* Milán és *Milanovics* Dimitrije rendszeresen lopták a kiállítókat. A nyomozás eddigi adatai szerint meglopták *Fischer* Vladimiron kívül *Sternberg* Zsiga és *Társ* céget, ahonnan finom liköröket vittek el, továbbá *Prmusz* konzervgyárat és még más cégeket. A megejtett házkutatásnál nagymennyiségű fehérneműt, pipore tárgyakat, illatszereket, szappanokat találtak. A rendőrség a tolvajárságnak mind az öt tagját letartóztatta.

Eredeti angol és cseh szövetek érkeztek a legfinomabb minőségben. Ruhák készítése a legújabb divat szerint készülnek versenyáron. *Bozsó* Vince angol férfiszabó, Városi zenede-épület, Subotica.

Figyelem! Figyelem! Most már kaphatók az apatini sörgyár közismert sörei a *Winkle*-féle sörcsarnokban, míg a novisadi kiállítás tartama alatt úgy itt, mint a kiállítási pavillonban kerülnek kímérésre.

SPORT

N. T. K.—*Kulai* S. C. 4:1. A novisadi csapat, amely több tartalékkal vette föl a küzdelmet, szép játékkal biztosan győzött.

A **pozserováci magyar katonafutballisták.** Pozserovácón katonaskodó sombori futballisták levelet küldtek szerkesztőségünknek, amelyben közlik, hogy a katonaságnál nem élnek absztinens életet, vigan futballoznak a helybeli csapatokban. Mint a levélben írják a multkoriban *Szingyelics* egyesület szineibe a szmderovói csapat ellen három sombori fiu játszott: *Szentgyörgyi*, *center* *halifot*, *Róth* Sándor centert, *Klein* pedig balösszekötőt. A szmderovói csapatot persze tönkreverték a somboriakkal megerősített *Szingyelics*beliek, akiknek négy gólt szereztek a magyar játékosok. A levelet következők írták alá: *Simon* Sándor, *Marschall* Vidor, *Halász* Ferenc, *Amen* Ferenc, *Pap* Mihály, *Kókai* János, *Traibert* Kálmán, *Lux* Andor, *Róth* Sándor, *Haasz* Ádám, *Gajdos* János, *Elmer* Zsiga és *Géna* Marci.

Novisadon megalakították a Birkózó Szövetséget. A novisadi országos birkózó-versennyel kapcsolatban a vajdasági egyesületek kiküldöttjei értekezletet tartottak. Az értekezleten megvitatták a vajdasági birkózóspport helyzetét és megállapították, hogy a *zagrebi birkózószövetség*, amely alá tartoznak az egész ország birkózószervei, olyan *lelkusmeretlen hanyagsággal végzi feladatát, hogy továbbákkal nem ismerhetik el sportfórumnak.* Az értekezlet ennek alapján kimondotta, hogy megalakítja a *Birkózó Szövetséget Sombor székhellyel.* Kiküldöttek egy szűkebb körű bizottságot, amely az alakulást előkészíti és az osztrák és magyar birkózószövetségek alapszabályainak mintájára alapszabályt készít, amelyet aztán jóváhagyás végett felterjesztenek a belügyminiszteriumnak. Az alakuló közgyűlést valószínűleg Somborban — még szeptemberben meg fogják tartani.

Nemzetközi atlétikai verseny Zagrebban. Zagrebban a mult pénteken nemzetközi atlétikai versenyt rendeztek, amelyen több vajdasági atléta is résztvett. Részletes eredmények: 100 m. középfutam 1. *Perapsz* 11 mp. (?) 2. *Fleischer* (*Morvai* *Slavia*). 3. *Linka* (*Praga*) II. középfutam: *Lustig* (*Hakoah*, *Bécs*), 11 mp. (?) 2. *Vykompil*. *Diszkoszvetés*: 1. *Ambrózy* 38.59 m. 2. *Turanski* 37.38 m. 3. *Gespra* 33.26 m. 1500 m. 1. *Friebe* (*Gráz*) 4 p. 07 mp. 2. *Miskovics* (*Kikinda*). *Friebe* egy méterrel győz. *Távolugrás*: 1. *Spahics* 6.52.5. 2. *Felesko* (*Becske* *rek*) 6.20 m. 3. *Schlesinger* (*tiask*.)

TÖZSDE

Beograd, augusztus 20. Páris 530—528, London 437.50—437, Milano 410—402, Genf 1737—1730, Newyork 95.40—95.20, Berlin 00.03025—00.028, Prága 280—279.55, Bécs 0.1336—0.1330, Bukarest 43—41.50, Szófia 84—81, Amsterdam 37.90—37.50.

Zagreb, augusztus 20. Amsterdam 38—37.75, Bécs 0.1341—0.1330, Berlin 0.0030—0.0027.5, Budapest 0.57—0.50, Genf 1736, London 537.50—433.50, Milano 410—400, Newyork 95.52—94.50, Páris 527.50—527, Prága 281.50—279.75, Bukarest 44—42.

Zürich, augusztus 20. Barlin 0.000140 (0.000135), Newyork 533 (553), London 2519 (2533), Páris 30.55 (35), Milano 23.72 (23.67½), Prága 16. 15 (16.17), Beograd 5.57 (5.80), Bukarest 245 (235), Szófia 460 (450), Bécs 0.007785 (0.0077 háromnegyed)

NYILTTÉR.

Értesítés.

Cipézszeres szám készítményeim kizárólagos elárúsításával Jugoszlávia részére

Kaufmann Hermann

suboticai bőrkereskedő céget biztam meg, kinél készítményeimből állandó nagy raktárt tartok és kérem vevőimet, hogy rendeléseikkel közvetlenül fenti céghez forduljanak.

Vörös József

cipézszeres számkészítő mester
Szeged.

Viszontelárusítóknak árengedmény.

Van szerencsém a t. hölgyközönség tudomására adni, hogy lakásomat VI. Bene-Sudarevićeva ul. (volt Bercsényi utca) 97. sz. alá saját házamba helyeztem át.

Kovács Sztrikó Mihályné

ok. szülésznő.

**FOGORVOS
TÁRSAT KERESÜNK.
CÍM A KIADÓBAN.**

Rendőfőkapitányság Subotica.

Subotica város tanácsa elhatározta, hogy a Pajcsra vezető és a városi kórház előtti utat kijavíttatja. Az utjavítás tartama alatt mindkét uton a közlekedést beszüntetem. A palići uton lakóknak, akiknek nem áll más kocsiat rendelkezésre, az országon való közlekedést kivételesen megengedem, de az ország uton való közlekedésnél pontosan eleget kell tenni a városi közegek rendelkezéseinek, akik az utjavítás vezetésével vannak megbízva. Az utjavítás 1923. évi augusztus hó 22-én kezdődik és 1923. évi október hó 15-ig tart.

Subotica 1923. augusztus 17.

Gavra Karakašević s. r.
főkapitány.

Mélyen t. vevőim sz. tudomására hozom, hogy részemre való pénzfelvételeire senkinek megbízást nem adtam, fizetések csakis Senta-rodamban, vagy pedig posta útján eszközölhetők. Akik fel nem jogosított személyeknek eszközölnék fizetést, pénzüket elvesztettnek tekinthetik.

Stark Béla,
ecetgyáros, Senta.

Poziv

Na izvanrednu skupštinu Tvornice Pokušća Apatinskih Stolaru kao zadruga u Apatinu, koja će se održati 9. septembra 1923. god. u 10. sati prepodne u prostorijama tvornice sa sledećim dnevnim redom.

Dnevni red:

1. Promjena naziva tvrtke.
2. Prihvat novih pravila.
3. Biranje uprave.
4. Biranje nadzornog odbora.
5. Eventualije.

Pályázat.

Előimádkozó az ünnepekre és egy kántor kerestetik állandó alkalmazásra alulírott hitközségnél. A kántortól megköveteltetik a hitoktatás, schohet ubodek és koreh. A szerb vagy horvát nyelvet bírók előnyben részesülnek. Fizetés meg egyezés szerint, azonkívül lakás, világítás. Ajánlatok f. hó 31-ig alulírott hitközséghez nyújtandók be. Utiköltséget a meghívott kap megtérítve.

Belackva, 1923 augusztus hó 15-én.

Klein Ignác,
alelnök.

6210

Dr. Zinner Miksa
elnök.

Vinske cijevi,
cijevi za vodu
i razni drugi
gumeni predmeti

samo na
veliko d. d.
Zagreb
Boškovića 8

A suboticai Izr. Szentegylet

elhalt szereteteink megemlékezése alkalmából (Hazkoro) a közeljövő őszi ünnepek keretén belül gyászistentiszteletet fog két ízben is tartatni. Aki elhalt hozzátartozóinak nevét ez alkalommal felemlíttetni óhajtja, ebbeli szándékát a Szentegylet irodájában előzőleg bejelenteni sziveskedjék.

Az Előljáróság.

WEITZENFELD és TÁRSA

SUBOTICA Táviratoim: KENDERIPAR.
Iroda: VÁROSI BÉRPALOTA.
Telep: Sentaí put. Telefon: 190. Alapítva: 1902.

Ponyvaeladás és kölcsönzés. Ajánl: lópokróccokat, tüzelő- és kerti tömlőket, uj lisztes, gabonás, gyapju-, toll-, komló- és szalmazsákokat, matrác- és rolettaszöveteket jutából és lenből, továbbá mindennemű házivásznat stb.

**KÁRPITOSKELLÉKEK
NAGY VÁLASZTÉKA!**

Topolán a központban
ELADÓ URIHÁZ
November elsején beköltözhető. Cím a kiadóban.

ILIJEVICS TESTVÉREK
SENĆANSKI PUT 42.

Ajánlanak konkurencia nélkül nagyban és kicsinyben minden mennyiségben elsőrendű kemény tűzifát és pedig: gyertyánfát, bükkfát és cserfát.

Régi bevezetett szén- és tűzifanagykereskedő cég keres azonnali beépítésre helyi és vidéki ismerettséggel bíró magyar és német

levelezőt

aki a könyvelésben és gépirásban is jártas és akit egyuttal időnként utazói minőségben is felhasználhat. Ajánlatok a javadalmazás megjelölése mellett „Jó beszélőképesség” jellegre a lap kiadójába kéretnek. 6278

Házaspár részére egy-két hutorozott szoba konválnál, lehetőleg fürdőszobahasználattal szeptember 15-ére — magas bért — keresetlik. Közvetítők díjazok. Szives ajánlatokat „Hutorozott lakás 1303” jellegre „PROGRES” hirdetőiroda Pajc Dobanovackog ulica 2. címén kérek. 6264

**Homokfutó fiaker
és nagy kapu eladó**
**Heuduschka és Hermann
nagykereskedőknél Subotica**

6309

**EGY JÓKARBAN LEVŐ
FORD-AUTO**

jótállással, szabadkézből olcsón ELADÓ.
Büvebbet a tulajdonosnál: SCHUBERT
ERNŐ, V.-Becskerék, Gundulićeva (Toldy
Ferenc) ulica 16. szám. 6318

ALMOLNÁR

ki az automatikus magasörlésben jártas, lehetőleg nőtlen, kerestetik. Ajánlat fizetési igénytel az „Erste Osijeker Walzmühle A.G. Osijek” címre intézendő. 6285

Molino-vászon

San Marco — Amerikan Stella 68 és 78 cm. angol siffon nagyban csak
A. ROMANO, ZAGREB
Akademički trg 8. — Telefonszám 23-66.
Október 1-től kezdve Boškovića ulica 15, alatt saját házában.

**KELET-EURÓPAI
KERESKEDELMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**

BEOGRAD
Kralja Petra ul. 52/54.

**Angol textiláru
eladás eredeti gyári
árakon és nagyban.**

Rieger Mihály és neje szül. Pukkel Mária mély fájdalommal elfelt szívvel tudatják, hogy leányuk özv. Hegedüs Zoltánné fia, szeretett unokájuk

HEGEDÜS GEDEON

életének 23-ik évében csendesesen elszenderült. Hüli tetemét aug. hó 21-én d. u. 3 órakor helyezzük a palići lakóházunkból a bajai temetőben örök nyugalomra.
Subotica, 1923. augusztus 18-án.

Jelentős kivitei cég
mezei és normál nyomtávu vasutak, építési eszközök és építési gépek részére keres agilis, jól bevezetett **képviselőt.**
Ajánlatok „J. J. 22.038” jellegre Rudolf Mose, Berlin SW. 19. címre küldendők.

LEVELEZÉS

Szerb-horvát nyelvet teljesen bíró intelligens hölgy ismeretséget keresem, kinek társaságában szabad délutánjaimat nyelvgyakorlás céljából eltölthetném. Leveleket »Uriembor« jelige alatt a »Publik« hirdetőirodába kérek. Subotica, Huspiac.

Ki volna hajlandó közös háztartásra lépni lakással rendelkező magányos asszonnyal. Leveleket »Jólelkü« jeligére a kirodók kérek. 6334

FOGLALKOZÁS

Egy fiatal fűszer- és vaskereskedősegéd azonnali belépésre állást keres. Cím Palasthy Imre B.-Topola, Árpád-u. 1958. 6290

Fűszerszakmában jártas, ügyes detailista-segéd felvétetik Sugár Manónál, Subotica. 6279

Gyermekszertető leányt, lehetőleg németet, keresek két gyermek mellé. Cím a kiadóban. 6290

Ügyvédjelöltet keresek

aki szerbül tárgyalni tud kétezer dinár fizetés és ezer dinár garantált jövedelemmel. — Dr. Dohány Gyula ügyvéd Karlsdorf, Torontálmege. 6319

Kárpitos-szakmába vágó munkálatokat, linoleumozást legolcsóbban vállal Hirsch László kárpitos, Pajo Dobanovački u. 5. 6295

Vas- és fémöntvényeket

gyárt, nikkelez és galvanizál: 9333 **KRAUSZ** VELIKI-BECSKEREK, a törvényszéki palota mellett. TELEFON SZÁM 329.

Érettségizett, keresztény, magyar-német nevelőt keresek két fiamhoz III. és V. gimnázium tanítására. Cím a kiadóban. 6225

ZÁLOGINTÉZET

Értéktárgyakra kölcsön ad. Egyenruhák szállítása, köpenyszövet, ékszer, női-kalapok, cipők, ruhák eladók. Bogovičeva-(Kini-zi) u. 12. 686

CSERÉPKALYHÁK TŰZHELYEK (SPARHETOK)

átrakását, javítását és tisztítását **METEOR KALYHÁK** belülről, kőmasztást és shamottal a legolcsóbb árban elvállalja **Takács Mihály** cserépkályhás Subotica, Rudica-utca 1. szám Ugyanott olcsó új cserépkályhák eladók. 4282

24 éves, jómegjelenésű fiatalember, aki a magyar, szerb és német nyelvet szóban és írásban jól bírja, mérlegképes könyvelő, gabona- vagy malomszakmában megfelelő állást keres. 6325

Gyermektelen házaspár házmesterei állást keres azonnali belépésre. Cím a kiadóban. 6249

Női irodalmi munkaerő állandó alkalmazásra felvétetik. Heumann Mór könyvkereskedő.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy Zrinjski trg. 11. szám alatt

Lakatos-műhelyt nyitottam.

Minden szakmabeli munkát olcsón és pontosan készítek. Legmodernebb kaszátokat nyitok és javítok, valamint mindenféle gép- és motorjavítást vállalok és hegesztiek. Szives pártfogást kér **Wachtler Mihály** Subotica, Zrinjski trg.

Fiatal boltiszolga azonnali belépésre felvétetik. Révai műszerkereskedés csirkepiac (kis köz). 6336

Varrónő házhoz menne koszt és csekély fizetésért. Cimeket a kiadóba kérem. 6320

Kuturó lakatossegéd, ki a kuturásban teljes jártassággal bír, kuturáshoz ajánlkozik. Cím a kiadóban.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címző kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állatkerekek az apróhirdetési díj felet fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., úgyvédre 135 din. Kérdezőkódokhoz válaszbelvétel mellékelendő.

Egy jó férfi munkást keresek. Ézsaiás József, IV., Gunduličeva 27. 6257

Kazánfűtők és gépapolók felvétetnek a sentai vilánytelepen. 6255

ZSÁKJEGYEKET TEJKÖNYVEKET MUNKA és CELEDKÖNYVEKET ADOIVEKET szerb, magyar-német, minden nyelvű költészek nélkül elnyomásra szállít **Berkovits M.** grafikai intézete **Kula (Bácska)**

Két malommunkást keresünk azonnali belépésre. Cím a kiadóban. 6332

VÉTEL-ELADÁS

Egy jókarban levő erős stráfkocsi jutányos áron eladó. Cara Lazara u. 21. 6304

Törmelék nickel, réz, alumíniumot és telegfémeket legmagasabb áron vesz Martinovics D. D., Kula.

Elsőrendű használt transzportthordók kaphatók a legjutányosabb árban Subotica, Zrinjski trg 31. sz. alatt. 6106

Barokk - hálószoba eladó Cím a kiadóban. 6331

Egyedülálló, 45 éves, a polgári osztályhoz tartozó gyári munkás, a polgári osztályhoz tartozó jómódu idősebb leány vagy özvegy tisztességes ismeretséget keres házasság céljából, kinek legalább 300.000 dinár hozománya van. Komoly ajánlatokat »SICHERE ZUKUNFT« jelige alatt a kiadóhivatal továbbítja.

Jókarban levő, üzembépes, 35-40 lóerős gőzgép kerestetik azonnali szállításra. Ajánlatokat pontos leírás és ármegjelölés mellett a kiadóba »Pürész« jeligére. 6327

Hengergőzmalom futányos áron eladó, kétemeletes »Seck«-berendezéssel. Borbély József, Pusztinyis.

Hengerszék, használt, teljesen üzembépes, két pár 600x220 vagy 800x250-es hengerrel megvételre kerestetik. Ajánlatok J. F. Vsetečka rt. Beograd címre intézendők. 6267

Bácsmegyei Napló főkiadóhivatala **Veliki-Bečkerek** a főpostával szemben **LÉVAY NÁNDORNÉ** üzletében van. A főkiadóhivatal **felvesz hirdetéseket** előfizetéseket és minden a lapra vonatkozó reklámajánlatot.

Eladó ház két szobával, zárt folyosóval, azonnal átvehető. Cím: III., Perčićeva u. 4. Margitmalom közelében. 6203

Szilgyártó varrógép. Adler-féle, új jutányosan eladó. Ugyanott egy szilgyártó-segéd azonnali belépésre kerestetik. Gajdos Ferenc, Bačko-Petrovo-selo. 6322

Eladó a Zrinjski trg 5 s. házammal átadott folyóvíz vezetékesre váltott több szobában levő ablak, ajtó és építési. Jerkovic M. (nyas Subotica. 6115

Prima retortafaszenet ajánl a teslici iparművek egyedüli képviselője. — Ludwig Hubert Novisad, Zeljeznicka ul. 19. 5879

Malomberendezési tárgyak, hengerszék, hegyező-számozógépek, köjاراتok, sziták stb. Benzin és szivógáz-motorok újak és használtak. — **Petrás László Vel.-Bečkerek** Ristića 2218. — 5818

Női és férfi gumiköppenyek finom férfi és női ötönnyök augusztusban 20%-el olcsóbban. Szerb, horvátul beszélő kisasszony felvétetik Eisler Izsónál Bar. toktempoma soron. 6335

NEMESITETT VETŐMAGBUZA Székács-féle és bonfermier kisebb és nagyobb tételekben 5498 **ELADÓ** **Čokai Vetőmagnemesítő R. T. Čoka, Bánát.**

KÜLÖNFÉLE

Krammer Rózi fényképes igazolványát elvesztette. Megtalálójára adja a kiadóban. 6207

Butorozott szobát, kétágyasat, villanyvilágítással, a városháza közelében keres gyermektelen fiatal házaspár. Ajánlatok »Tiszta« jeligére a kiadóhivatalba intézendők.

Szeptől máifoltot három nap alatt eltávolít a Pinter-féle Fifi-krém és kölnivíz használata. Kapható kizárólag a **Pinter-gyógytárban**, nagytemplom mellett. 2896

Lilium-creme egyedüli biztos szer sepiő. máifoltok, miteser ellen. Kapható Illés-gyógytárban, főpostával szemben. 2417

Kottát, zeneti könyvet gyorsan és pontosan szállít Erdély egyetlen speciális szaküzlete. Jegyezze fel cégünket! **Moravetz** zeneműkereskedés, Timisoara, Románia. — Jegyzék ingyen. 1733

Tankönyvek

Ciril, Horvát, Német, Magyar nyelven engedélyezett S. H. S. iskolák részére. Iskola irkák viszont eladónak nagy engedmény. Árjegyzéket ingyen küld.

Lipsitz és Lampel Subotica Telefon: 604.

Gazdák! Figyelem! Ha általállományát meg akarja védeni a sok pusztító vesztől és betegségtől, úgy használja a valódi »Creolin« fertőtlenítőszer. Főlerakat nagyban és kicsinyben Hercl (v. Wachsman) drozéria, Subotica, Alexandrova-ut.

Elcserelném szegedi magas, földszintes házamat egy hasonlóért Jugoszláviában. Bővebbet a kiadóban. 6324

Jegygyűrűk

és menyasszonyi ajándékok a legolcsóbban kaphatók

Á D Á M

ékszerésznél Subotica Rudics utca 6. Tört aranyt a legtöbbet fizetek.

Hegedül? Jegyezze fel cégünket! Bármilyen zeneművet gyorsan és pontosan megkap tőlünk. Moravetz zeneműkereskedés, Timisoara, Románia — Jegyzék ingyen. 1733

Vidéki urak és hölgyek ékszerjavításokat és köfoglalat megvárhatják Blahánál, Subotica (Edénypiac). 6227

Két szöld fiatalember szeptember 1-re egy vagy két butorozott szobát keres. Cimeket »Tiszviselő« jeligére a kiadóba kérek.

Kóstolja meg az **Apatini Sörgyár SÖREIT,** amelyek a **Novisadi Kiállítás** ideje alatt a **kiállítási pavillonban** és a **WINKLE-féle Sörcsarnokban** Novisadon kerülnek kimérésre

Legtartósabb, legolcsóbb, legtökéletesebb és legszebb anyag tetőfedésre: asbest, cement és a pala. **ETERNIT** 40 százalék megtakarítás tetőfedéseknél! Lerakat és képviselők minden nagyobb helyen államunknak. Rendeléseket felvesz: Eternit Fabrika Zemun. :. Telefon: 106. Eladási osztályok: BEOGRADBAN: Karadjordjeva ul. 63. Telefon 598. KRALJA ALEKSANDER ULICA 7. — SOMBOR: Milorad Marković. — SUBOTICA: Franki i Löwi. — PANČEVO: Bankarska Radnja br. Stefanovića i drug. — A többi helyeken ■ ■ ■ Tekintse meg pavillonunkat a novisadi kiállításon

A VILÁGHIRŰ **DEL-KA CIPŐK** LERAKATA és EGYEDARUSÍTÁSA **JOSIP HEISLER, SUBOTICA, Aleksandrova ul. (volt „Turul“ üzlet)**

A szerkesztésért felelős dr. FENYVES FERENC - Nyomatott a kiadó tulajdonos Mherva (ezelőtt Bácsmegyei Napló) Nyomda és Lapkiadó R.-T. közreműködésben Suboticán.